

Csúcs, és ami mögötte van...

Dogmavédelem, vaskalaposság

John Nethem

Szombathely / Manchester, 2009. július

Csúcs Sándor

által írott,
az alternatív nyelvrokonításról és kutatásokról szóló tanulmányának
elemzése.

„Elhibázott alapra rozoga építmény emelhető.”

Előrebocsátó értelmezések:

DOGMA: 2. értelme: megváltoztathatatlanak hirdetett ideológiai, filozófiai vagy tudományos állítás régi tantételekhez való (dogmatikus) ragaszkodás által.	ETIMOLÓGIA: szófejtés, a szavak eredetével foglalkozó nyelvkutatás.	ÁLTUDOMÁNY: tudományos köntösbe öltöztetett valótlan, hamis, tudományosan nem igazolt állítás, illetve kitaláció, hazugság, valamilyen feltételezés igazoltnak való beállítása.
DOGMATIKUS: dogmaszerű tételeket mereven alkalmazó gondolkodás, mely szembehelyezkedik az újjal. Néha erőszakkal próbálja az öröknek hitt nézeteket érvényre juttatni.	EGZAKT: pontos; mérhető, objektív adatokra alapozott, tehát a szubjektív tévedés kizárt; vagyis nem becsült adat vagy feltételezett tény.	APOLOGÉTA: valamilyen elv, eszme, program védelmezője, szenvedélyes híve, szószólója; sokszor túlzó, fanatikus, nem tárgyilagos védője.
DOKTRINÉR: túlzott ragaszkodás az élettől elvonatkoztatott tételekhez, a gyakorlat semmibevétele.	AKADÉMIZMUS: Vaskalaposság.	A PRIORI: eleve; előzetes, előzetesen; filozófiában a tapasztalatot megelőzően, a tapasztalatot mellőző, attól független; bizonyítást nem kívánó, kézenfekvő.
DISZKREDITÁL: lejárat valakit, valamit, annak hitelét rontja.	ALTERNATÍV: két lehetőséget engedő.	FORMÁLIS TUDOMÁNY: látszólagos, a formai követelményeknek megfelelő társadalomkutatások összessége, beleértve a nyelvtudományt, a logikát stb.

Csúcs tanulmánya az apró fekete betűs, jelzése zárójelek közti „A” és sorszám, további alábontó alfabetikum. A hozzáfűzött válasz zárójelek közti „X” és ugyanazon sorszám, esetleg további alábontó alfabetikum. (Későbbi hivatkozások formája: „(Nethem/Csúcs-A08) vagy Nethem/Csúcs-X08”)

Véleményeket, hozzászólásokat az njohn@index.hu címre kérem küldeni.

Az anyag eredetű tartalommal és értelemű részletekben hivatkozás, recenzió céljából a forráshely pontos megjelölésével (lásd fentebbi hivatkozási formát) szabadon közölhető.

DEBRECENI EGYETEM
FINNUGOR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
FOLIA URALICA DEBRECENIENSIA 13.
DEBRECEN, 2006

Viszonyunk az alternatív nyelvrokonításhoz

CSÚCS Sándor

(A01.)

◆ Világosan érzékelhető, hogy az utóbbi években (nagyjából a rendszerváltás óta) új erőre kaptak az alternatív (vagyis a finnugor nyelvrokonítást tagadó) elméletek. Évről évre egyre több, ezeket az elméleteket propagáló könyv, újságcikk és más írás jelenik meg, és az alternatív elméletek hívei egyre többet szerepelnek a rádióban és a tévében is.

(X01.)

Mindenki teszi a dolgát. A magyar nyelv kutatás legalább fölédredt a potom negyven éves csipkerózsika álmából..... Ugyanakkor ebből is kitűnik, hogy az alternatív elméletek címszóba mind ama nézetet belesűritik, ami nem a finnugrizmus emlőjén nevelkedett, és ezek bizony egyáltalán nem csupán a nyelveredeztetésből állanak, hanem a hagyományból, a kultúrából, a genetikából, az antropológiából, a temetkezésből, a lókultusból stb., hogy csak találomra ragadjak ki párat.....".....*Éppily fontos kérdésnek tarthatjuk a hun-magyar azonosságtudatát. Egy nép történeti tudata meghatározó jelentőségű történeti tényező,* [Nethem: Kiváltképpen akkor, ha ezen történeti tudat fölött még a hagyomány, az életvitel, a népzene, stb. is velünk élő bizonyíték] **függetlenül attól, hogy az tudományosan egy helytálló igazságon alapszik vagy sem.**" (Vásáry, 59-60. o.)....." (KRONSTEIN GÁBOR: A hunokról - tudományosan, Örökség, 1995.) Nethem/Rédei-X44a. És fölmerül a kérdés: vajon esetünkben a tudományos helytállóság mit jelent ? Kényszeredett történelmi igazolást szolgáltatni egy dogmaszintű nyelvészeti ideának, vagy a valós, kézzelfogható mert rendelkezésre álló és jóval nagyobb bizonyító erővel rendelkező tárgyi, történeti kincstárat tudományos függetlenséggel katalogizálni, értékelni ?

(A02.)

◆ Mindenki számára nyilvánvaló, hogy az alternatív elméletek elkötelezett híveit lehetetlen meggyőzni tévedésükről.

(X02.)

Rossz a hozzáállás. Nem a tévedésekről kell győzködni bárkit is, hanem a bizonyításokat, a tényeket és a hipotéziseket kell a maguk helyén kezelni, és nem összekeverni. A kényes kérdések elől nem kitérni, hanem egyenes, korrekt választ adni, még ha az egyértelműen a „ma még nem tudjuk rá a választ”, mellőzván a kevés objektív tartalommal bírót, de annál látványosabb informális érvelést. John Stuart Mill írja: „Az igazságok, amelyeket nem kérdőjelezünk meg állandóan, megszűnnek igazságok lenni, mert a túlzások hazugsággá alakítják őket.” Nethem/Rédei-X34.

(A03.)

◆ Lehetetlen, annak ellenére, hogy ezek az elméletek többnyire egymással sem egyeztethetők össze.

(X03.)

Minden olyan kutatási irányra rámondható, még a finnugorizmusra is (lásd Nethem/Rédei-X01, Nethem/Rédei-X02, Nethem/Rédei-X03), amely az ismeretanyag gyűjtésének, szintetizálási folyamatának közepén áll. Erkölcstelen és tudománytalan kész és letisztult eredményt elvárni onnan, aminek kutatási aktáit nemrég nyitották újra, és amit éppen azon logikai vonal (finnugorizmus) sürget, amelyik az elmúlt 150 évben gáncsoskodott, privilegizálván a tudományosságot mindenek fölébe kívánta (meg is tette) helyezni magát és önnön tévedhetetlenségét. (Nethem/Rédei-X14.)

(A04.)

◆ Ők hisznek, mert hinni akarnak az elméletükben, és hitüket semmiféle tény vagy bizonyíték nem ingatja meg. Ezért számomra reménytelen és bizonyos fokig felesleges fáradozásnak tűnik a számtalan alternatív elmélet részletekbe menő cáfolata.

(X04.)

Sajnos nem csak gyanú, hanem kézzelfogható valóság ez a kitérő válasz, amivel rendre (lásd még Rédei, Honti, stb..) elintézettnek tekintik az ügyet. Ez másként nem értékelhető, mint a Cáfolat tételes hiányával. Azzal, hogy valójában nincs kézzelfogható cáfolat, mert az sem állna másból, mint hipotézisből, és ama HIT-ből, hogy a finnugor hipotéziseik jók.....

„...Az összehasonlító-történeti nyelvtudomány is hipotézisekkel dolgozik, csakhogy olyanokkal, amelyeket elvileg sem lehet soha ellenőrizni, vagy ha lehet is, csak kivételesen szerencsés esetekben. Egyszerű oka van ennek: ezek a történeti hipotézisek olyan időszakokra vonatkoznak, ahonnan nincsenek adataink. Éppen ezért vagyunk feltételezésekre utalva: hiszen ha volnának történeti adatok, akkor nem lenne szükségünk feltevésekre. Ezért is tulajdonítunk itt olyan nagy jelentőséget a módszernek, ezzel ugyanis bizonyos korlátokat szabunk feltevéseinknek: egyesekről éppen a módszertani megfontolások alapján tudjuk kijelenteni, hogy valószínűbbek, mint mások. A nyelvész azonban az ilyen hipotézisekről már csak szégyenletében sem mert valószínűségi terminusokkal beszélni. Nem azt mondta tehát, hogy igen nagy annak a valószínűsége, hogy ez vagy az a szó finnugor vagy honfoglalás előtti török eredetű (hiszen ki fogja azt neki elhinni, hogy amit ő művel, az tudomány, ha semmiről sem tud bizonyosat mondani?), hanem azt, hogy be van bizonyítva, hogy az. Pedig nincs bebizonyítva. Bebizonyítva akkor lenne, ha volna rá lehetőségünk, hogy adatokkal igazoljuk először is magának a finnugor alapnyelvnek a hajdani meglétét, majd onnan kezdve folyamatosan adatolni tudnánk a szó vagy más nyelvi elem útját legalább a nyelvemlékes (ómagyar) korig.

Csakhogy éppen ez az, ami lehetetlenség. Ha egy hipotézist nem lehet sem igazolni, sem cáfolni, akkor csak két dolgot lehet tenni vele: elvetni vagy hinni benne. Elvetni kár lenne, hiszen szép is, meg különben sem tudunk helyette jobbat, hinni kell hát benne. Ilyen módon az összehasonlító-történeti nyelvészet nem egészen olyan tudomány lett, mint a többi, hanem hovatovább amolyan hitbéli meggyőződés és elkötelezettség kérdésévé is vált, és ez eléggé meg is látszott rajta: akárcsak az egyházaknak, ennek is kialakultak a kánonalkotó (akadémiai) intézményei (a kánonokat sokszor dogmáknak is nevezhetnénk), a más felekezetűekhez pedig – vagy akár az ártatlan kételkedőkhöz is – sokszor úgy viszonyult, ahogy az egyház szokott a tévelygő és veszedelmes eretnekekhez. Az elhíresedett ugor-török háború stílusa nagyon is emlékeztet nemcsak a hitvitázó disputákéra, hanem a középkori boszorkányüldözésére is...” (Szilágyi N. Sándor A szent mokus, avagy a módszer buktatói) Nethem/Rédei-X61

KUHN szerint a tudósok paradigmákban gondolkodnak. Úgy vélte, hogy a gondolkodást annyira meghatározza a paradigmához való ragaszkodás (mely nem tudományos, hanem személyes elem), hogy a tudós nem is képes más paradigma szerint gondolkodni. A tudóstársadalom döntő többsége egy korban általában egy paradigmát fogad el. A paradigmaváltást pedig tudományos forradalom előzi meg, amikor a korábbi paradigma már tarthatatlanná válik, a neki ellentmondó nagy horderejű tények hatására. (Lásd: Metafizika modern fizika kapcsolata, Hetesi Zsolt , 2002.) Nethem/Rédei-X03.

(A05.)

◆ Ez természetesen nem jelenti azt, hogy közömbösen menjünk el a téves nézetek mellett.

(X05.)

Ki dönti el, hogy mi számít téves nézetnek ? Nézőpont dominancia ? Presztízs ? Egy tudós mögé fölsorakozó Iskola ? Akadémiai irányzat ? Konzekvens hivatalszemlélet ? Hierarchia ? Közmegegyezés ?

ROMAN JAKOBSON 1931-ben már eurázsiai nyelvi szövetségről beszél (tanulmányának újabb kiadását lsd. JAKOBSON 1971), amit kiterjeszt a török, mongol, kaukázusi, szláv és finnugor nyelvek bizonyos csoportjaira. (Areális konvergencia). Ezt az elméletet majd JIŘI PILARSKÝ (1991,1993) pontosítja, továbbfejleszti.

„...Amszterdamban szóba került a magyar-sumér nyelvrokonság is. Honti szerint léteznek átfedések e nyelvek között. Ezek azonban a finn nyelv közvetítésével kerültek a magyarba. Csak éppen az a kérdés nincs megválaszolva, hogy hogyan? Honti elismerte, hogy a magyar és a kecsua között 2-10 szó egyezik. Ha ilyen kevés számú egyezés létezik, akkor magyarázatot kell adni arra, hogy ez a kérdés egyáltalán miért vetődött fel. A japán-magyar szóegyezéseket (200 szóegyezés) véletlennek minősítette. Ha a véletlennek olyan nagy szerepe van, mint a japán-magyar esetében, akkor miért nem vonatkoztatja ezt a magyar-finn rokonságra is?...” (Marác László: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.) Nethem/Rédei-X15.

(A06.)

◆ 1

Éppen ellenkezőleg, fokoznunk kell a finnugor nyelvrokonság eszméjének propagálását. Úgyis mondhatnám, hogy defenzívából offenzívába kell átmennünk.

(X06.)

Igazolást kaptunk arra, hogy az „eszme” létezik.

Minden becsületes és korrekt eszköz elfogadott, az érvek-ellenérvek, különféle nézetek kellő mennyiségű, soha nem korlátozott ütköztetése a tudományosság alázatának kíséretében, szem előtt tartván a tévedhetőséget... (És ebben a vonatkozásban meggyőződés vagy hit egyre megy.)

(A07.)

◆ Erre számos, eddig kellően ki nem használt lehetőség kínálkozik. Mindenekelőtt az egyetemi hallgatókat kellene jobban felkészíteni, közülük is elsősorban a magyar és történelem szakosokat, hiszen éppen közöttük van számos híve az alternatív elméleteknek.

(X07.)

Talán mert éppen ők látják belülről, melyek a finnugrizmus tarthatatlanságai,

ugyanakkor a nyelvkutatást a maga valóságába helyezik, azt a nagyobb racionális és elfogulatlan gondolkodásuk révén a formális tudományokat megillető helyén kezelik.

Nethem/Rédei-X03:

„.....Ekként a ma művelt nyelv”tudomány” is inkább a 3. kategóriába, az „üres lehetőség” tárházába tartozó. Attól, hogy önmagát lépten-nyomon „tudományosnak” , „akadémikusnak” vindikálja, a „tudomány” még nem válik evidenciájává, sőt ! (Az abszolutizmusba hajlósága törvényszerűen előhozza a saját magáról alkotott tévedhetetlenséget, társadalmi pozíciója révén pedig a sérthetetlenséget és támadhatatlanságot, melyek betartását minden (általa fölállított hierarchia szerint) „alacsonyabb rendűtől” elvárja, miközben saját dolgai bizonyítására egyre kevesebbet ad, a vele ellentétes nézetet vallóktól viszont egyre többet vár el, merthogy hegemoniája (a végső szó joga, kvázi ítékezés) révén kontrolltalanná, ezáltal dogmatikussá válik.) ...”

(A08.)

◆ Fokozni kellene az internetes ismeretterjesztést, próbálkozni kellene a Mindentudás Egyetemével, és sikerrel kecsegtet az együttműködés a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattal. A legfontosabb azonban az lenne, hogy eljussunk az iskolákba, a diákok és a tanárok közé. Erre is van egy-két pozitív példa, de ha valahol, úgy itt az erőfeszítések megsokszorozására lenne szükség. Felvilágosító tevékenységünk pozitív előjelű legyen. (Ezért is üdvözlendő, hogy kiváló tudósok is foglalkoztak és foglalkoznak a téves nyelvrokonítási elméletek cáfolatával, l. pl. Honti 2004; Rédei 1998.)

(X08.)

Olyan sokáig „uralkodott” és volt történelemmeghatározó a finnugrizmus, hogy a kétségeket a fenti igyekezettel sem lehet már elaltatni, a legalább 100 év elmulasztott kutatásait pedig propagandával sem lehet bepótolni.....

Ugyanakkor üdvözlendő, hogy a kiváló tudósoknak tartottak (Honti, Rédei) igyekeznek a cáfolattal, de mint a „Rédei, és ami mögötte van...” (Nethem/Rédei,2009.), a „Honti, és ami mögötte van...”, (Nethem/Honti, 2009.), illetve a „Keresztes-Csúcs és ami mögötte van..” (Nethem/Keresztes, 2009.) elemző sorozatomban jelzem, semminemű érdemi cáfolatra nem került sor. Tudniillik egy történelmi állítás, történelmi forrásanyag cáfolatára nem elegendő egy valószínűsítő hipotézis. És esetükben nem egy, hanem gyakorlatilag az összes ilyen: hipotézis. Rendre elfelejtik cáfolatukhoz hozzátenni, hogy cáfolatuk fönnállósága idején sem egységesek a saját nézeteik. Részben Klima László munkáiból kaphatunk képet a nyelvkutatás történetéről, aholis kiviláglik, a finnugrizmus fönnmaradását úgy érik el, hogy 10-30 évente megdől az előző „ez már tuti” paradigma, helyére az éppen aktuális „ez már tényleg tuti” paradigma lép. Közben pedig telnek az évszázadok.....

Klima László:

„...Magyarországon tehát a finnugor őstörténet-kutatás a 70-es – 80-as években egyrészt az Urál-nyugat-szibériai őshaza elméletét vallotta, másrészt a finnugor-indoeurópai kapcsolatokat a bronzkorra datálta, s lehetséges helyszínének a kelet-európai sztyepp és az erdőövezet határát tartotta. Erről az alapról lassan kezdődött meg az elmozdulás a 80-as évek végén. Rédei Károly 1986-ban könyvet publikált a finnugor-indoeurópai nyelvi kapcsolatokról. Műve bevezetőjében kritikaként fogalmazta meg az Urál-nyugat-szibériai őshazaelméletéről, hogy az nem fordít figyelmet az uráli (finnugor)-indoeurópai kapcsolatok földrajzi és kronológiai

meghatározására. (Rédei, K. 1986, 9.) Pár évvel ezután Magyarországon a finnugor–indoeurópai kapcsolatok vizsgálatával a finnugrisztikába kívülről érkezett kutatóként Makkay János kezdett foglalkozni, akinek más szemléletmódjára szükségünk volt ahhoz, hogy ráébredjünk: a finnugor őstörténet, a finnugor őshaza problémája elválaszthatatlan a finnugor–indoeurópai kapcsolatok történetétől.....Magyarországon igen érdekesen alakult a viszony a teljesen külön úton elindult finn és észti őstörténeti iskolával. Az eredmények folyamatosan ismertek voltak, a magyar kutatók figyelemmel kísérték kollégáik eredményeit, sőt el is ismerték azok jelentőségét, de elmaradt az érdemi reagálás. Ez már így volt a II. világháború előtt is, tehát kizárhatjuk azt a feltételezést, hogy ebben politikai szempontok játszottak volna szerepet....”

Vajon hány ilyen Makkai-nak kell még jönnie, hogy a finnugrizmus teljesen levethesse a dogmatikus nézeteit, merjen a ma kihívásaival, és a múlt megrekedt kérdéseivel szembenézni ?

Klima László:

„...A másik magyarázat az eltérő módszerekben rejlik. Magyarországon rendkívül nagy tisztelete alakult ki a nyelvészeti paleontológiának, az őshazakutatás kizárólagos módszereként gyakorolták. Mint ahogy említettem, ez a módszer a Hajdú Péter féle Urál-nyugat-szibériai őshazaelméletben érte el csúcspontját. A nyelvészeti paleontológia azért válhatott Magyarországon kizárólagos módszerre, mert hazánkban a finnugrisztikát az 1960-as – 1970-es évekig csak nyelvészek művelték....”

Többek között erről beszéltek a dilettánsoknak nevezettek már régóta. De még ma is ! Hiszen a 60-70-es évek szellemiségének hordozói – iskoláinak folytatói --- a nyelvészet mai meghatározó személyiségei. (Nethem/Rédei-X07)

(A09.)

◆ Vagyis elsősorban ne azt mutassuk meg, hogy miért tévesek az alternatív elméletek (bár a leggyakoribb tévedésekre és módszertani hibákra újra és újra rá kell mutatni), hanem azt, hogy milyen nyomós érvek támogatják a finnugor nyelvokonság elméletét.

(X09.)

Az elgondolás és hozzáállás korrekt. A nyomós érv akkor lenne tudományos értékű, ha a finnugrizmus választ adna végre a neki fölített kérdésekre.

(A10.)

◆ Úgy gondolom, ez az egyetlen esélyünk arra, hogy a társadalom érdeklődő, de a témával eddig nem, vagy felületesen foglalkozó része („...azt hallottam a tévében, rádióban...”, „...azt olvastam az újságban/Interneten...”, „...valaki mondta, hogy...”) megfelelő véleményt alakítson ki erről a kérdésről.

A továbbiakban két kérdéssel kívánok részletesebben foglalkozni:

1) Milyen választ adhatunk az alternatívok oldaláról leggyakrabban felmerülő téves állításokra, illetve módszertani problémákra?

2) A finnugor nyelvokonságot bizonyító és a művelt nagyközönségnek szánt könyv tervezete.

(X10.)

A szakmai vitáknak jóval nagyobb szakmai és társadalmi haszna lenne. Természetesen nem olyan múltrendszerbeli típusú vitákra gondolok, hogy előre meghatározott személyek, előre meghatározott kérdésekre válaszolnak stb, hanem valós igényű, ad hoc, de mindenkor jegyzőkönyvezett érvek-ellenérvek korlátlan ütköztetéséről, ahol nincs helye a kényes kérdések előli kibújásnak. Ahol megkövetelt a rangkórságtól és pozíciótól (hierarchia) mentes kölcsönös tisztelet.

(A11.)

◆ A finnugor nyelvrokonság elméletével szemben talán leggyakrabban hangoztatott érv, hogy tudományon kívüli motiváción alapul. Így például Végh Alpár Sándor (2004) cikkéből úgy tűnik, hogy a szepességi szász Hunfalvy Pál és a német származású Budenz József alkotta meg és „véste köbe”, „osztrák hátszéllel” a magyar nyelv finnugor eredetét. A számomra némiképp rejtélyes „osztrák hátszél” kifejezés gondolom, azt jelenti „osztrák (Habsburg) kormányzati ösztönzésre vagy támogatással”. Erre azonban soha senki semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott. Sőt, Hunfalvy a trónfosztó debreceni országgyűlés jegyzőjeként részt vett a szabadságharcban, s emiatt bujdosnia is kellett. Tehát Habsburg-szimpatiaival éppen nem vádolható.

Budenzcel kapcsolatban (ő 1858-ban érkezett Magyarországra) azt kérdezi a szerző: „Nem különös, hogy Budenznek épp ekkor támad kedve Magyarországra jönni, hogy tisztázza a mi nyelvi viszonyainkat?” Ez azonban egyáltalán nem különös. Budenz, aki a hessen-kasseli választófejedelemségben született (tehát nem volt Habsburg-alattvaló), 1858-ban fejezte be egyetemi tanulmányait Göttingenben és ekkor védte meg doktori értekezését. Budenz már egyetemi tanulmányai alatt érdeklődött a magyar nyelv iránt. Összebarátkozott a Göttingenben tanuló magyar diákokkal, köztük Nagy Lajos unitárius teológussal. Az ő segítségével utazott Magyarországra, hogy magyar tudását gyarapítsa. És itt is maradt élete végéig. Először a székesfehérvári cisztercita gimnáziumban volt „póttanár”, majd 1860-tól Pesten élt. Ebben az időben Budenz szorgalmasan tanulmányozta a török nyelveket és még azon a véleményen volt, hogy a magyar közelebb áll a török nyelvekhez, mint a finnugorokhoz. Ezt mutatja akadémiai székfoglalójának címe is: „Török–magyar nyelvhasznítás és hasonlító magyar–altaji hangtanról”. Csak több éves alapos kutatás eredményeként 1867-re jutott arra a meggyőződésre, hogy a magyar–finnugor egyezések az ősrökonság bizonyítékai, míg a magyar–török egyezések későbbi érintkezés eredményei. Érdekes, hogy ebben az időben még Vámbérynak is az volt a véleménye: „hogy a török–tatár nyelvekkel rokonság csak második fokú és hogy a magyar első fokon csak a finnugor nyelvekkel, még pedig a vogul nyelvvel áll legközelebbi rokonságban.”

(X11.)

Budenz tanárai, Schlözer és követői köztudottan hungarofóbbok voltak, így az ideológiai környezet adott volt. Ebből még ugyan nem következne Budenz ez irányú beállítottsága, sőt ! Az esetek többségében két irányú szokott lenni: vagy követi tanárát, vagy lázad ellene. Rendszerint megfeledekünk arról, hogy bárminemű változás menet közben bekövetkezhet. Akár többször is. Még érdekből is (E tekintetben akár egy sérelem is érdekorientált.../Ha Vámbérynál az lehetett !!!!!) . Vagy csakis abból. Nethem/Rédei-X22. Ezen a vonalon jóval több forráselemzésre van szükség, mert a téma nincs kellően megkutatva.

(A12.)

◆ Vagyis a magyar nyelv finnugor eredetét valló elmélet nem előre kitervelt manipuláció eredménye. Annál kevésbé, mert ezt az elméletet nem Hunfalvy és Budenz találta ki. Nyelvünk finnugor rokonságát tudományos módszerekkel a magyar nemesi családból származó jezsuita szerzetes, matematikus és csillagász Sajnovics János és egy erdélyi orvos, Gyarmathi Sámuel bizonyította be 1770-ben, illetve 1799-ben megjelent művében. Aligha valószínű, hogy őket is „osztrák hátszél” hajtotta volna. Mint ahogy a fiatalon meghalt Reguly Antalt sem, aki az 1840-es évek elején a magyarok közül elsőként járt az oroszországi finnugor népek között, hogy anyagot gyűjtsön a finnugor nyelvrokonság bizonyítására.

(X12.)

Nem is arról van szó, hogy előre kitalált lett volna, hanem egy meglévő, marginális elmélet tudományos köntösű, ámde inkább ideológiai alapú és politikai célú felhasználásáról.... Nem oly régi tudományosságunkban (izmusokkal vezérelvén) is számos példa kínálkozik e fajta ideológiás megnyilvánulásra....

(A13.)

◆ A Budenz–Vámbéry vitában nem azért győzött Budenz, „mert agresszíven vitázott, és bécsi egyetértéssel finnugor tanszéket alapított az egyetemen”, hanem mert neki volt igaza. Erről bárki meggyőződhet, aki végigolvassa a vita anyagát.

(X13.)

Erről azért Vámbérynek még 1895-ben is más a véleménye.... Nem véletlen, hogy az ő álláspontját fogadom el, semmint a mai korból szájaadottat, netán harmadszintű feltételezést.... Ugyanakkor csak hipotetikusán: vajon adott volna a bécsi kamarilla engedélyt egy török / hun kutatásra berendezkedő tanszéknek ?

„.....A mit Sajnovics, Gyarmathi, Révay és Reguly sejtettek, azt Hunfalvy és Budenz napnál világosabban akarták bebizonyítani és a roppantul erőszakos, minden ízében elvetésre méltó módszer, a melylyel éltek, a tudományok történetében semmihez sem fogható. Habár e szomorú tévedést részben már etimológiai tanulmányomban érintettem, még sem állhatom meg, hogy itt újra ne említsem azt a csúrést-csavarást, a melylyel amaz ethnologiai erőszakoskodásban éltek. Miután egy ugor alapnyelvnek légies hypothesisét felállították és e nyelvet éjszaki és déli ágba sugározttatták, nyelvösszehasonlító bizonyítékokra támaszkodva a magyarnak illő helyet akarnak a vogul és az osztják között kijelölni. Az ugor alapnyelv feltevésére indító okokat természetesen a képzelődés magasabb köreiben kell keresnünk, de a magyarnak az éjszaki ugor csoportba való tüzetesebb sorozását már kizárólagos és szorosabb rokonságnak szilárd, megdönthetetlen bizonyítékaival akarják megokolni.

Hiszen, minthogy nincsen kétség abban, hogy a magyar nyelv alépitménye ugor jellemet mutat fel, egészen fölösleges igyekvés volt, hogy a nyelv további kibontakozásában vagy színeinek kifejlődésében, a hol török elemek hatalmas hatása látszik, következetesen és kizárólag feltetsző ugor bélyeget akartak kimutatni.

Ebből a bizonyításban való erőszak eredt, mert az az út és mód, a melyen a közelebbi rokonság e momentumait részint ethnologiai munkákból, részint nyelvtani összehasonlításokból levezették, egy cseppet sem alkalmas arra, hogy bennünket a felállított elméletek helyességéről meggyőzzön. Ezen erőszakos nyelvösszehasonlítás mutatványaul csak néhány példát jegyzek ide a »Magyar-ugor összehasonlító szótár«-ból.

A magy . bűn szót a vog. mi, az osztj. miji (adni) szóval rokonítják, mert az alap gondolat büntetést, bírságot, következőleg fizetést, tehát adományt tételez fel! [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

A magy . árnyék szót a vog. t`rom (ég, időjárás) szóval hasonlítják össze, - lucus a non lucendo, - és pedig azon okból, mivel árnyék és felhő azonos, ez utóbbi pedig az ugor népek nyelvében az éggel fogalmi rokonságban van! [azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

A magy . idő állítólag legeslegközelebb esik a vog. entäp és az osztj. #ndep (öv) szóhoz, mivel a cingulum szava legalkalmasabb a kisebb-nagyobb ambitus-t, circuitus-t feltételező idő megértésére. [azóta talán CSUV.TÖRÖK eredet /Nethem]

A magy . út-nak állítólag a vog. vu`t és az osztj. v#t (szél) szóban akad párja, mert az út vagy az utazás alapfogalmában előre haladó mozgás fejeződik ki, ennek folytán a finn-ugor mozgatni és szél hang és

fogalom tekintetében olyan viszonyban van egymáshoz, mint a német Weg és a latin vehere! **[ugor / uráli eredet /Nethem]**

A magy. nyáj, a vog. nógo, az osztj. nául (hús, test) szónak azért rokona, mert itt a tömeg,sokaság értelme fejeződik ki, következőleg anyag tömege, test és nyáj egymáshoz sorakozik! **[azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]**

A magy. köldök szót azért vetették össze a lapp kiäld (chorda, nervus), a finn kiele (nyelv) szóval, mert itt lefityegő vékony testről van szó; ebből következik a fogalmak és szók e sajtóságos kapcsolata! **[azóta TÖRÖK eredet /Nethem]**

A magy. fal a finn puole (pars dimidia), az osztj. puñel (oldal) és a vog. päl (fél) szónak azért rokona, mivel azon, hogy: fal, tulajdonképen a ház oldalát, felét (?) értjük. **[ugor / uráli eredet /Nethem]**

A magy. burok azért van a cser. pur, a zürj. pir (intrare, bemenni) szóval közeli rokonságban, mivel a bemenés fogalma a kinnlevőnek szempontjából valami burok-félét tétélez fel, tehát a benn-levést és a beburkolást ugyanazon egynek tartjuk! **[azóta TÖRÖK eredet /Nethem]**

A magy. seb szót azért hasonlítják össze a finn hempeä (lány, elpuhult, gyengéd) szóval és azért mondják rokonának, mert puha, kényes és érzékeny analog fogalom és a sebnek, tehát fájdalomnak rokona! **[azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]**

A magy. törpe a finn täpära-hez (szoros, szűk) hasonlít, mivel e szerencsétlenek termete nagyon szűk. **[azóta ISMERETLEN eredet , saját igéből képzett /Nethem]**

Hadd legyen elég e tíz virágszál bokrétába kötve; ha azonban azt kérdezzük, hogy miért nem keresték a magyar-ugor összehasonlító nyelvtudomány megalapítói ezen erőszakosan megnyomorított, szörnyeteg analogiák helyébe a hiányzó etymont másutt, a hol pedig bizonyára feltetsző alakjában találták volna meg, akkor a felelet szinte magától kínálkozik. Először is egész munkájukon az a gondolat uralkodott, hogy a magyar nyelvnek kizárólagosan ugor jelleméről a priori felállított elméletet erőnek erejével győzelemre juttassák; másodsor azon hibába estek, hogy az árja és sémi philologia terén felállított elméleteket az ural-altáji nyelvek területén is alkalmazták; harmadszor a philologusoknak néha nagyon is merész okoskodásait csalhatatlan dogmáknak tartották, holott épen nem csalhatatlanok, a mint hogy akárhány, évtizedekkel ezelőtt felállított elméletet ma már mint haszontalant el is vetnek.

E téves gondolatuk áldozatául kellett mindennek esnie és e megtévesztő szándékuk érdekében minden, habár napnál világosabb és kétségtelen török analogiát el kellett kerülni, meghiusítani és a priori semmisnek és meg nem engedettnek nyilvánítani. Nincs hangbeli és fogalmi kapcsolat oly vad és szörnyűséges, hogy ne szolgálhatna ugor analogonként; minden, bármekkora szörnyűség kedvéért a hangtan úgynevezett törvényeit és a fogalmi kapcsolat elveit alkalmazták, és a hol a meglevő ugor szópéldák nem elégségesek, ott a philologiai buzgalom egészen sajtóságos útra tér. Az úgynevezett ugor ősnyelvben feltételezett alakokat állítanak ugyanis fel és neki hevült képzetők e csuda-szültjeivel végtelen számú magyar szót hasonlítanak össze, a melyet aztán természetesen egymással analognak vagy közel rokonnak találnak. Másfelül levő, például török analogiát aggodalmas gonddal kerülnek, és így például

a magy . bölcs szót nem a török bilicsi (bölcs), hanem a finn miele (ész), **[azóta TÖRÖK eredet /Nethem]**

a magy . bő szót nem a török bol (bő), hanem a finn pyyleä (solito maior), **[azóta TÖRÖK eredet /Nethem]**

a magy . beteg szót nem a török bitig (senyedő), hanem a zürj. viš (betegeskedni),**[azóta VITATOTT eredet, talán szláv /Nethem]**

a magy . húr szót nem a török kur (kötélék, kötél), hanem a finn suole, **[azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]**

JN-V-02-02

a magy . hó, hav- szót nem a török kar (hó), hanem a finn suve, [ősi URÁLI eredet /Nethem]

a magy . ól szót nem a török aol, hanem a zürj. vol' (lectus), [azóta TÖRÖK eredet /Nethem]

a magy . sok szót nem a kirc. šok, hanem a cser. Šuko, [ősi FINNUGOR eredet /Nethem]

a magy . szép szót nem a török süb, hanem a lapp cabbe,[ősi FINNUGOR eredet /Nethem]

a magy . díj szót nem a török dej (valamit érni), hanem az észttuhku (mellékkereset),[azóta ISMERETLEN eredet /Nethem]

a magy . íj szót nem a török jaj, hanem az osztj. j#got [azóta BIZONYTALAN uráli eredet /Nethem]

szóval hasonlítják össze, csak azért, hogy a magyar nyelv és a finn-ugor nyelvjárások között levő közelebbi rokonságot szembetűnővé tegyék.

Szóval a magyar-ugor nyelvösszehasonlítással elért eredményekre tizennégy esztendővel ezelőtt kimondott ítéletemet most is teljesen fenntartom. Akkor ítéletemet csak az anyagi összehasonlításra alapítottam, ma már az alakok kincstárának összehasonlító tanulmánya is előttünk van, a melyben szintén egymást éri a sok égbekiáltó erőszakoskodás....."

(Vámbéry Ármin: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895. 11-13.p.)

(A14.)

◆ Azt gondolom, hogy Vámbéry személyes okokból lett a magyar-török rokonság szenvedélyes hirdetője. Ő sokáig baráti viszonyban volt Budenzcel, de megsértődött Budenznek egy bírálata miatt, amelyben az szemére vetette, hogy pontatlanul idézi, illetve részben meghamisítja a török adatokat. Végső soron ez a sértődöttség okozhatta, hogy Vámbéry a Budenzéval szöges ellentétben álló elmélet hirdetője lett.

(X14.)

Ha Vámbéry vonatkozásában megengedhető efajta személyeskedésre utaló okfejtés, vajon ideológiai alapon, pozíciók, katedrák odaigérésével miért nem (csak mert nem olyan szembetűnőek?) ?? Ugyan -ugyan. [Ilyen alapon mondhatnám azt is: adják ide nekem az Akadémiát legalább húsz-harminc évre költségvetéstül, mindenestül, és én bebizonyítom: a magyarok a beduinok leszármazottai, a magyar nyelv pedig hottentotta....] No de ugye emlékszünk még arra a függőségre, amely úgy szólt: párt-(állam)-akadémia-egyetemEz a tudományosság tekintetében nem érv. Tény viszont: Vámbéry Ázsiából visszatérve újabb, alaposabb vizsgálódásba kezdett. És akkor még nem is beszéltünk Stein Aurél, Szentkatolnai Bálint Gábor szándékosan háttérbe szorított, ellehetetlenített küzdelméről, Kőrösi Csoma Sándor feldolgozatlan hagyatékáról, befejezetlen küldetéséről.

Ha csak az iménti Vámbéry említette szavak forrástörténeti levezetését nézem (TESZ és Zaicz féle Etimológiai Szótár) , a dolgok állása nem a finnugor nézetet erősíti. Ugyanis az eddig 20 finnugornak tartott szavakból mára 5, írd és mondd, ÖT darab az urali-finnugor eredetű, 2 bizonytalan, 6 török, 7 pedig ismeretlen. És a Vámbéry által sorolt szavak kellően hétköznapiak és tőszavak..... **A finnugorizmus bizonyossági faktora tehát meglehetősen romlott: ha Vámbéry korában 100, akkor ma csupán 25. Vagyis száz év alatt a finnugorizmus 75 százalékkal ismeretlenebbé bizonytalanabbá vált. Ha olyan „biztos” és „kétséget kizáró” ez a nyelvcsalád, mint ahogy mondják, meglehetősen nagy szégyen a finnugorizmusra nézve az elmúlt 100 év, mert gyakorlatilag négy generáción túl ugyanott toporog, mint Vámbéry korában, bizonyítékai**

sorra foszlanak szét. Nagyonis kézenfekvő a kérdés: Hova ment el ennyi pénz és szellemi energia ? (Közgazdasági értelemben az ideológia és a dogma igényli a legnagyobb ráfordítást mind pénzügyi, mind szellemi téren, mert a komplex apparátusát ki kell építeni, hegemoniáját pedig folyamatosan biztosítani.) Ugyanakkor máris cáfolja az A28. Pont állítását.

(A15.)

◆ Számos elődjéhez hasonlóan természetesen Varga Géza (2006) is utal arra, hogy „a finnugrizmus esetében a tudományos tisztánlátást elsősorban azok a tudományon kívüli szempontok akadályozzák, amelyek már a születésekor is meghatározták e tudományterület elveit és gyakorlatát” (Varga 2006: 9). Az olyan kitételek, mint „...a világosi fegyverletétel után trónra emelt finnugrista tételek...” (uo. 7), vagy „a megszállók (értsd: a szovjet csapatok) kivonulásával a finnugrizmus végső »érve« is elenyészett” (uo. 8.), arra mutatnak, hogy a szerző a finnugor nyelvrokonság elméletét egyrészt osztrák, másrészt szovjet találmánynak tartja.

(X15.)

Már említettem, hogy nem az elmélet kiindulásával van a gond, hanem a fölhasználásával ! Mint ahogy az „élő” szocializmus-kommunizmus belekeverte és fölhasználta Marxot, arról legkevésbé Marx tehet..... (Arról nem is beszélve, hogy a „létezett szocializmus” számos Marxi céllal szembement, jelesül: elnyomták, megsemmisítették az individuumot, márpedig Marxnál a történelem immanens, teleologikus értelemben vett célja éppen a szabad individuum kibontakozása....)

Az osztrákoknak is meg volt a maguk érdeke benne, mint ahogy a szovjeteknek is. Az osztrákoknak a Monarchia németesítése, a szovjeteknek a pánszlávizmus (És milyen morbid: a különbözőségük ellenére mindkettőben az individuum fölszámolása a cél. No de a „bekebelező”, (Annexive) agresszív (ezen helyen az „agresszív” értelme: az etnikumok beolvasztása a nagy egészbe !) társadalmak (görögség, részben Nagy Sándor, rómaiak) jobbra mind ilyenek. Szemben a „fönhatósági”, (authority) társadalmakkal: sztyeppei népek) De lásd erről bővebben Nethem/Rédei-X22, majd a vonatkozó frissebb történelmi szakirodalom a németesítési törekvésekről, illetve a pánszlávizmusról. (A pánszlávizmus még a régészetre is rányomta a bélyegét: volt idő, amikor nem szabadott avar sírokat fölfedezni, lettek-volt akár lovastemetkezések, akkor is szláv sírokként kellett elkönyvelve....) De maradván a nyelvészetnél: megkérdőjelezendő a tömeges szláv átvétel. És még Nethem/Rédei-X08.

Zaicz Etimológiai szótára írja:

„ Szláv jövevényszó. vö. bolgár nyelvjárási 'okno' =tetőablak, hordólyuk, horvát-szerb 'okno' = bányaaakna, ablaktábla , szlovák 'okno' = ablak. Az 'akna' hangalakhoz a magyarban sok, a 'nyílás' képzetéhez kapcsolódó jelentés tartozik.”

Zaicz-nál már nincs kétség, jóllehet forrása a bizonytalan és bizonyítatlan TESZ. Ha valaki tüzetesen végigtanulmányozza mindkét szótárat, kellőképpen szemet szúrhat az a mindenén átütő erőlködés, ahogy a szavak tömegét szláv átvételként határozzák meg – teszem hozzá egyáltalán nem megalapozott indokkal -, olyan prekonceptióból, ha valamelyik a szláv nyelvben létezik, akkor mindenképpen onnan vette át a magyar. E prekonceptió hibás. Ezért szorul az összes szó felülvizsgálatra. Az „akna” és „ablak” a finnugristák szerint szláv. Mindkettő gyakorlatilag nyílást jelent, így történelmileg problémás, hogy miért kellett volna két azonos jelentésű szót átvenni más néptől, de

nem kellett megtartani a sajátot.

Az „akna” szónál maradvá érdekes a szó jelentésbeli különbözőségeit és azonosságait megvizsgálni. (Bár ugye jelentésösszefüggés történettel nem igazán foglalkoznak, mivel az jóval komplexebb vizsgálatot igényelne, ezért aztán a jelentéseknek tudományos értékű levezetése sincs.) A magyar nyelvű elsődleges jelentése „mélységbe vezető, hosszánál jóval kisebb keresztmetszetű nyílás”. Ehhez egyedül a horvát-szerb áll közel. Ugyanakkor a magyarban ez sohasem szerepelt „ablak” értelmezéssel”. Csakhogy a horvát-szerb viszonylatban nincs történelmileg igazolható bányászati kapcsolat. Az ősi épületek, sátrak tetőn lévő nyílásának ez irányú elnevezési eshetőségét meg kell vizsgálni. Ennek azért van kicsi esélye, mert a jelentéskülönülés (ágazás) természete ellen szól.

(Emlékeztetőül kívánom az elvetett (ragozó nyelvű) sumért citálni: „AK--NA₄--A” =”kőmunka, szikla vájat”. AK = „tett, munka” (L97) ; NA₄ = „kő, szikla, meteor, súly” (L229); --A birtokos rag) Teljességben: Nethem/Rédei-X49.

Mivel vagy 200 éven át ez a pánszlávista szláv-szóátvételi metódus a domináns, meglehetősen nehéz lesz revidálni az egészet, és szinkronba hozni az európai nyelvtörténetben, különösen azon népek nyelvtörténetében, akiket negatívan érint, mert jelentőségük csökkenését látják benne. (Az indító ideológiai lényege éppen ez volt....) (Lásd ide vonatkozóan a románok hivatkozását Anonymusra, mint az őket [románokat] [SIC!] legkorábban említő írásos forrásra.)

...A jiddis ugyanakkor közvetítőként szolgált a közép-európai zsidó közösségek számára a német nyelvű európai kultúrához való kapcsolódásban. A Monarchia németesítési törekvéseiben például a zsidó közösség többsége természetes segítő társnak bizonyult, éppen nyelve miatt. Mivel az általuk beszélt nyelv, a jiddis német nyelvjárásnak számított, a héber helyett létrehozott szekularizált iskolákban az oktatás nyelve a német lett. Bár a konzervatív rabbik megpróbálták felvenni a harcot a német tanítási nyelv ellen, a folyamat feltartóztatatlannak bizonyult. A magyarul vagy szlovákul beszélő lakosság körében időnként a zsidók tűntek a német kultúra kizárólagos letéteményeseinek. (Katz, 1999).....” (Huszár Ágnes: Nyelvhalál, Iskolakultúra 2004/8)

„.....Magyar Királyságnak nevezett államalakulatnak még félig sem volt magyar jellege a a latin (és a német) nyelv szupremáciája miatt, és ezért írhatta rólunk Herder, a nagy tekintélyű történész és nyelvtudós 1791-ben, hogy a „századok múlva nyelvünket is alig lehet megtalálni majd”.....Bécs gondosan elzárta Magyarországot a külföldtől, a külföldet pedig Magyarországtól.....Napoleon megbízottja írta 1802-ben: „A császárok állandó célja, hogy ezt a királyságot a monarchia egyszerű tartományává tegyék..... Magyarországot úgy kezelik, mint egy gyarmatot”...” (Herczegh Géza: Európa közepén és Európa peremén, VI. fejezet: Magyarország a Habsburg-birodalomban, Mikes International, 2003., 112.p.)

(A16.)

◆ Vélekedését meg sem próbálja bizonyítékokkal igazolni, hiszen ilyenek nem léteznek. Nyilvánvaló, hogy az osztrák kormány számára Világos után is teljesen közömbös volt, hogy az általuk barbároknak tartott magyarok melyik barbár néppel rokonítják magukat: a lappokkal vagy a törökökkel. A finnugor nyelvtudomány minőségi fejlődése már a kiegyezés utánra esik, amikor Magyarország önálló kultúr- és tudománypolitikát folytatott.

(X16.)

Hézagos vagy egyoldalú történelmi ismeretre vall. A történelmi cselekedeteknek vannak rövid távú és hosszú távú következményei. Mivel ezekben az összefüggések jóval nagyobbak, szerteágazóbbak, számos dolgot bennük nem lehet előre kiszámítani, ezért egy történelmi cselekedet elindítója sem képes az összes következményt fölmérni, főleg nem úgy, ha szempontjai között elsődlegesek az azonnali, rövid távú érdekek. Így tehát az, hogy 1867-ben megtörtént a kiegyezés, korántsem jelenti azt, hogy az ideológiailag jóval előbb (az 1700-as évek második fele) megteremtett németesítési közeg ne hatott volna azután is, hiszen – hogy csak egy kellemetlenséget említsek - kellően nagy számú egzisztenciát veszélyeztetett volna. (Ha mai analógiával kellene jellemezni: sima hatalomátmentés, ahogy a rendszerváltoztatásunk...) Nota bene: Trianon körülményei is jól mutatták, Magyarország egyáltalán nem számíthatott az osztrák rezsim támogatására. Az osztrák-magyar monarchia még mindig az osztrákoknak volt előnyösebb, másrésztől reméltek és céljaik voltak. Ha nem így lett volna, biztos állítható, nem Magyarország lépett volna ki belőle..... Lásd még: Nethem/Rédei-X22.

(A17.)

◆ A szovjet hatóságok pedig mindent elkövettek, hogy a „baráti” Magyarország kutatói ne juthassanak el a Szovjetunióban élő rokon népekhez. És egy-két ritka kivételtől eltekintve nem is jutottak el, legfeljebb Leningrádban tanulmányozhatták az ott tanuló finnugor származású diákok nyelvét. Hiszen a szovjet hatóságok nyíltan ki nem mondták, de nyilvánvaló célja volt a különböző nemzetiségek beolvasztása, ezt pedig csak akadályozta volna a kis finnugor nyelvek presztízsét növelő tudományos kutatás.

(X17.)

Nos itt is tettenérhető a pánszlávizmus. Ennek volt / van alárendelve minden a térségben. A magyarok problémái mindezekhez képest jelentéktelenek.

„.....Jószorival a magyar nyelv törvényeit sem ismerjük. A magyar nyelvről készült leírások és meghatározások ugyanis nem arra a kérdésre felelnek: mik a magyar nyelv belső törvényszerűségének nyomán megmutatkozó sui genesis paradigmái, hanem erre a másik, rendkívül érdekes, de egészen más feleletet eredményező kérdésre: mennyiben férnek bele, mennyiben pedig nem a magyar nyelv tényei az indogermán nyelvek paradigmáiba.....” (Karácsony Sándor: A magyar észjárás, Magvető, 1985.)

(A18.)

◆ A figyelmes olvasó számára Varga Géza könyvéből is kiderül, hogy sok esetben éppen az „alternatív” elméleteknek van tudományon kívüli motivációja. Melyik kis nép számára ne lenne vonzó egy olyan elmélet, amelyik azt állítja, hogy a magyar a világ legrégebbi nyelve, amely az összes többire jelentős hatást gyakorolt. Higgyünk hát abban, hogy az ókor legvitézesebb népeinek, a hunoknak és a szkítáknak leszármazottai vagyunk.

(X18.)

Tárgyi érv újfent nincs, szimpla személyeskedés, a történelmi hagyományok mániákus ostromozása. Ha objektívan olvasnák a magyar múlt írott anyagát, akkor kiviláglana, a magyarságnak nem kell szereznit semmifajta dicső múltat és előkelő elődöket, mert az egész múlt erről szól. - A honfoglalás óta gyakorlatilag az Árpádház kegyét kereste egész Európa. Erről tanúskodnak a dinasztikus házasságok is. (Rendre elfelejtik, hogy a magyar királyság vagy 400 éven át az akkori Európa három legerősebb hatalmának egyike volt) - Hogy valaki ezt fölismerje, nem kell külön nyelvésznek lennie. Itt kívánok emlékeztetni mindenkit arra, a leszármazási tudat ismérve a múltban jóval erőteljesebb volt, mint napjainkban, anno a nemzetségi és a törzsi hovatartozás kérdése létérdek volt. (Ez nyilván nem zárta ki az etnogenezis szintű keveredést, hiszen

két törzs „dinasztikus” házasságából (nem keverendő össze a középkori európai dinasztikus házasságokkal, ahol csak az uralkodói házak között jött létre szoros kapcsolat) létrejöhetett egy új törzs stb, de ezeket a hagyomány az előbb említettek okán számon tartotta, másrészt a két törzs rendszerint közeli nyelvi gyökerekkel és hagyományokkal bírt.) Az egyiptomi/szudáni MAGYAR-AB-ok („AB” jelentése ”törzs”) példáját nézve kimondható, ha ezen kicsiny népcsoport képes volt félsivatagos körülmények között hovatovább 400 éven át megőriznie magyar ági identitását, a „magyar” szó magyar megfelelőjű kiejtését azon túlmenően, hogy életvitelében, nyelvében, kultúrájában a magyartól elütő helyi, akkor ama népek (*Julianus magyarjai, kaukázusi magyarok, a svájci Valais kanton Anniviers völgy hunjai/magyarjai*), ahogy például ez utóbbihoz aránylag közeli völgy Iséribles falu lakóinak meg szaracénok voltak az őseik) esetén ez jóval nagyobb (legalább dupla!, vagyis 800 év !) időtávban működött, akik területbirtoklók voltak, nyelvük ápolásával identitásukat pedig napi rituálékban erősítették, valójában napi gyakorlatban, fizikai valóságában és a „tudatalattiban” építették a közösséget. És bizony ahhoz, hogy egy nyelv fönn tudjon maradni hosszú vándorlások (már ha voltak !!) és komoly környezeti (geofizikai, etnikai, nagyon eltérő nyelvi) hatások ellenére, kellő létszámú (reproduktív) etnikumra van szükség.

„...A nyelv, amelyet beszélünk, identitásunk része. A legkézenfekvőbb kifejezési módja nemzeti hovatartozásunknak, kultúránknak, hagyományainknak...” (Európai Bizottság, 2005.) Ha régre vonatkozóan nem is beszélhetünk a mai értelmű nemzetről, egyfajta együvé tartozás és annak ismérve akkor is volt, amely egy adott (kisebb-nagyobb) etnikai csoportosulást (nagy család, nemzetség, törzs, netán törzsszövetség) megkülönböztetőleg jellemzett. Ennek pedig akkor van értelme, ha a külön-bösítés (értsd alatta „más”-ságosítás) jegyei fölismerhetőek.

A hunok kapcsán a magyar kutatás nem teljes igényű, mert a kínai, ujugur, indiai forrásokat alig veszi figyelembe, ezért aztán szintézise számos ellentmondást hordoz. Elég csak Vásáry hunokról szóló rövid munkájából szemlézni: „...A *hiungnu* = *hun* név azonossága ugyan bizonyítottan vehető, de a történeti út, melynek során a nyugatra több hullámban elkerülő *hiungnuk* új törzsszövetséget hoztak létre *hun* néven, nem ismert. Így bármennyire is jogosult a *hiungnukat* mint a hunok keleti elődeit kezelni és ázsiai hunoknak nevezni őket, e tény mélyebb történeti következtetésekre - a névhasználat folytonosságán kívül - nem jogosít fel bennünket.” (Vásáry István: Az ázsiai hunok, História, 2004/08.) Tehát gyakorlatilag nem ismerjük a törzsszövetséget, de a hivatalos álláspont szerint a magyarok ősei bizonyítottan [!!!! ????] nem voltak részesei. Újfent csak a kérdés : milyen alapon bizonyított ? A nyelvkutatás koncepcionált elvárása alapján ? A válasz egyértelmű: igen.

Lásd Nethem/Csúcs-X02, Nethem/Rédei-X26.

(A19.)

◆ Mit számít, hogy egyik nép nyelvéről sem tudunk semmit, mint azt Varga is elismeri: „Erről a szkíta nyelvről keveset tudunk s ez a kevés is sokféle következtetésre adott eddig lehetőséget. Jobbára elgörögösített személy- és istennevek, népnevek, folyó- és városnevek maradtak ránk, amelyek – nem tartozván az alapszókincshez – nem sokat segítenek a nyelvrokonság tisztázásakor” (Varga 2006: 136–137).

(X19.)

Bár ez az indogermanistákat nem gátolta abban, hogy Gimbutastól kezdődően

kijelentsék egyetlen indoeurópaiként jelzett személynév alapján, hogy a szkíták nyelve indo-európai, ergo a szkíták indo-európaiak voltak.....Megszoktuk (?) már, hogy az indoeurópai kutatók csak tömbetnikumokban képesek gondolkodni, vegyes etnikumban soha.....(fölérendelési kényszer....)

(A20.)

◆ Ez persze nem baj, hiszen „Aczél (szkíta szavak híján) görög-magyar szópárhuzamok segítségével lokalizálja a magyarok szkíta-kori őshazáját” (uo. 138). Abban is biztosak lehetünk, hogy a tragikus sorsú erdélyi Szabédi Lászlót – legalább tudat alatt – az is befolyásolta az ősmagyar-őslatin rokonság elméletének kidolgozásában, hogy ezáltal növelje a magyar nyelv presztízsét és elősegítse az erdélyi magyarok és a románok közeledését.

(X20.)

Ezért hangoztattatik úton-útfélen, hogy végre oda kellene már figyelni a keleti ÍROTT! Anyagra ! Úgy az indiaira, a kínaira, mint az ujugurra, és a többire. Vagy tán szégyellnivaló, hogy Keleten hozzánk képest vagy 600 évvel korábban nyomtatták a könyveiket ?

Ligeti Lajos: "Az ázsiai hunok" Németh Gyula: "Atilla és hunjai" szerkesztésében, 40. old. "Mao-T un Kr.e. 177-ben ezt írja a kínai császárnak: "Az ífeszítő népek egyesültek. Mind hunok."

„...A hun törzsek katonai vezetői király(ok) voltak....A hunok szkíták voltak, de nem minden szkíta volt hun. Edika hun név. (THOMPSON 2003:21) I.sz. 434-ben Attila a hunok vezére lett. (THOMPSON 2003:61) Edika Attila legbefolyásosabb hadvezére. (THOMPSON 2003:88) ..” (Czeglédi Katalin 2004: „Attila neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápiószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata) (Nethem/Rédei-X02)

„...Kutatói vélemények összegzése:

*Elteltekintve attól, amikor a szerzők egyszerűen csak hivatkoznak a forrásokra, krónikákra, egyrészt kérdésként merült fel, hogy az Attila veláris vagy palatális hangrendű-e. Továbbá kijelentik, Attila férfikori név, nem azonosítható a Volga török Etil nevével. Megállapítják, hogy a hunok és vezetőik nyelve török volt, ugyanakkor Attila nevének gót nyelvű megfejtését adják. Szerintük Attila (Att + ila: gót képző) 'atyácska' jelentésű. Úgy látják, az Etzel < *Etela < Attila fejlődési sor volt lehetséges. Attila ~ Etele az Árpád vezéri nemzetség valóságos vagy fiktív őse. Az Attila ~ Etil stb. eredete a török nyelvekben keresendő.*

Mindebből kiolvasható, hogy nem egybehangzóak a megállapítások, rendszerint ellent mondanak a forrásoknak, krónikáknak. A véleményekben közös, hogy Eteköz neve az Etil és a köz 'között' jelentésű magyar szó összetétele, amelynek értelmezéséről máig tartó vita indult el...” (Czeglédi Katalin 2004: „Attila neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápiószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata) (Nethem/Rédei-X04.)

(A21.)

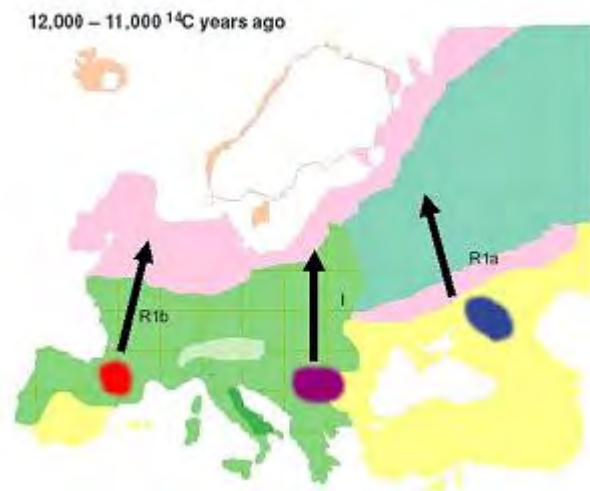
◆ Gyakran hivatkoznak az alternatív elméletek hívei a génkutatás eredményeire. A génkutatás természetesen nem bizonyította be, hogy nem vagyunk finnugor nép. Azért nem, mert a génkutatás eredményei csak azt mutatják meg, hogy egy-egy népességben bizonyos gének milyen arányban vannak meg. Ezek az eredmények különbözőképpen interpretálhatók. Azt azonban még senki sem tudta megmondani, hogy pontosan melyek lennének a „finn-ugor gének”, és hogy ezeknek milyen arányban kellene meglenniük a magyarok között, hogy genetikailag finnugoroknak tarthassuk magunkat.

(X21.)

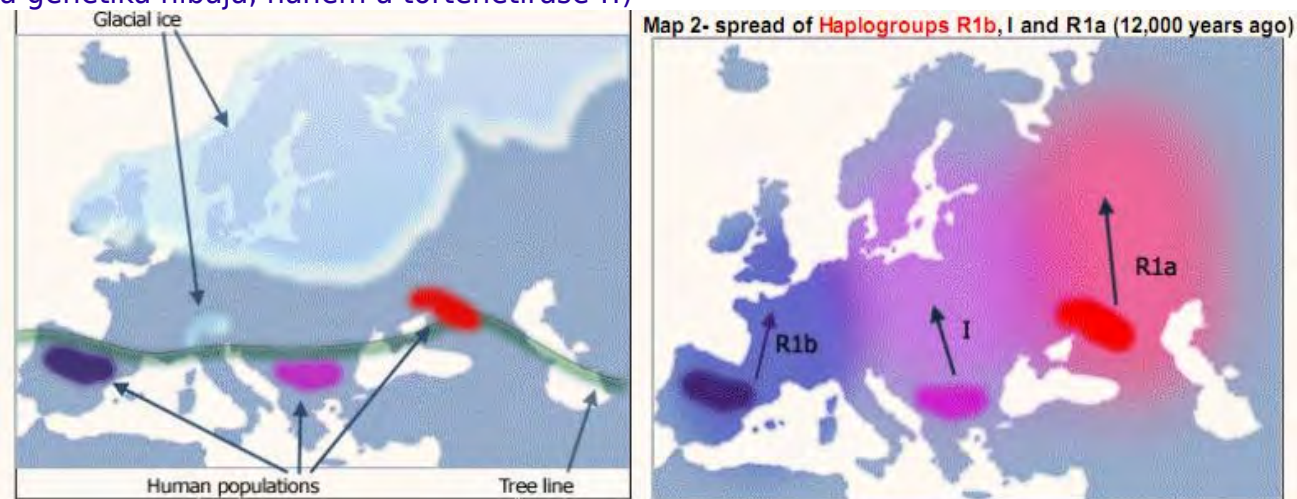
Bagatellizálás. A génkutatás (markerek) haplotérképe nagyon is bemutatta a bizonyítás erejével azt, hogy a magyarság még a honfoglalás idejében sem tartalmazott olyan mértékű finnugor népként nyilvántartott etnikai elemet, amelyre tudományosan alapozni lehetne a finnugor nyelvi eredeztetést.

Rosshiszemű és felületes megközelítésnek vehető, ha valaki „finn-ugor” GÉN-t keres. Ilyen nincs, és szó sem volt ilyesmiről. Mint már számos helyen kifejtett, nem etnikai génekről van szó, hanem etnikumokra dominánsan elkülöníthető olyan genetikai elváltozásokról, mutációkról, amelyek a gének hetven százalékát kitevő nem kódoló szekvenciákban (szerepükre csak sejtések vannak), zajlottak le (aléllek), ezáltal az adott etnikumok fenotípusában (szemmel is látható jellegek, külső kinézet > kódoló szekvenciák > genotípus) NEM okoztak változásokat. Felfedezésük során az elsődleges cél nem is az etnikai megkülönböztetés vala, hanem az a tudományos igény, miért köthetők egyes betegségek (laktózérzékenység, mellrák kockázat stb.) adott népcsoportokhoz. Ezeket a markereket nevezhetjük ezért rejtőző ismérvek, rejtőző jelzőknek. Tény, hogy a genetikai vizsgálat kizárólag egyedek vizsgálata (ne áltassa magát senki sem: a nyelvtörténeti összehasonlítás sem egyéb, mint az egyedi szavak hasonlítás...), és az etnikumra fölállított haplokép (vagy bármi más: akár antropológiai csoportjellegek stb.) ezen egyedi ismérvek összegzése. Ebből nyilvánvaló, hogy a végső eredmény egyrészt soha nem lehet teljes, mivel a teljes létszámot a mai keretek között nem lehet megvizsgálni, másrészt az egyediek összege soha nem lehet egyenlő az eleve komplex egésszel. E jelentős különbözőség ellenére a vizsgálat és eredménye EGZAKT. (Tojás-effektus: minden egyes tojás más, ugyanakkor olyan paraméterei (azok tartományai) vannak, amelyek csak a tojásra jellemzőek, tyúktojás, lúdtojás, kacsatojás, verébtójs stb...). A valósághoz közelítő álláspont, amikor adott etnikumok egyre több egyede kerül vizsgálat alá, ráadásul úgy, hogy az egyedeknél legmagasabb arányban biztosított az etnikai hovatartozás, így nyílik lehetőség a markerek etnikai hozzárendelésére. Ezen génjelzők gyakorisága alapján aztán élesen kirajzolódik, mely népekben koncentrálnak, vagy éppen hiányzik. Ráadásul ezen vizsgálattal az etnikumok női ága (mtDNS) és férfiága (Y-DNS) elkülöníthető, még ezekben is nyomon követhető a két nemiség eltérő leszármazási vonala. Mivel ezen génjelzők létrejöttük után meglehetősen stabilak, fönmaradásuk százezer évben mérendő, szerepük egyáltalán nem lebecsülendő. Az etnikumok fölépítése és mozgása tanulmányozásához a haplok egymáshoz viszonyított eloszlási aránya a mérvadó, nem pusztán a haplok egyenkénti mértéke. (Az eloszlási arány alapján megrajzolt „térkép” az EPHaRI (©Nethem) , „Etnical Population Haplo Related Identity”. (©Nethem)

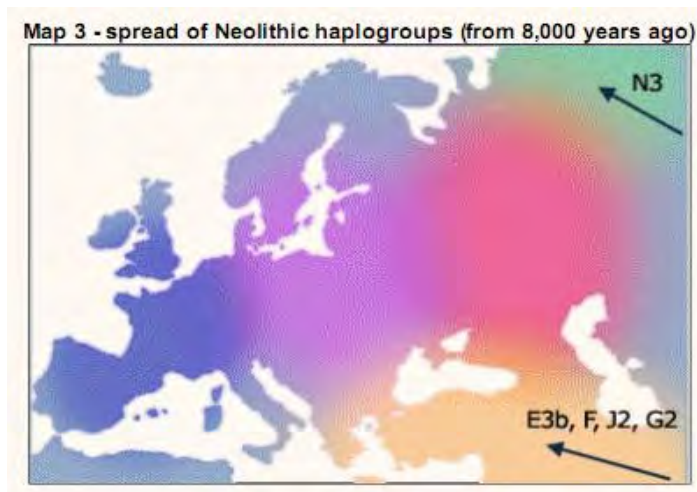
JN-V-02-02

A genetika bizonyította, le kell számolni azzal az illúzióval, hogy Európában a magyar a legkevertebb nép. Semmivel sem kevertebb, mint a szláv, vagy a német. Sőt ! Jóval határozottabban elkülöníthető földrajzi régiókra osztható akár az AB0 vércsoport eloszlásait illetően (Nagy Ákos szerológus), akár a génjelzők tekintetében, amelyek számos mai történelmi szempontot alátámasztanak, számosat viszont nem. (És ez nem a genetika hibája, hanem a történetírásé !!)

JN-V-02-02

Ha nincsenek is „finnugor gének”, finnséginek nevezett markerek annál inkább jelen vannak. Ez pedig az Y-DNA (férfiági örökítés) esetén az N3 (Szibéria, Észak-Ázsia) , illetve a TAT-C, amelyek a magyarságban teljes mértékben hiányoznak. (A TAT-T annyi van a magyarságban, mint a baszkban, olaszban, stb.) (Azért finnségiek ezek a markerek, mert a ma finn népeknek tartott etnikumokban van jelen a legnagyobb mértékben, „töménységben”) Mivel a TAT-C életkora legalább 15 ezer év, a magyarság ősei genetikailag nem álltak kapcsolatban a finnugornak tartott népek őseivel.

Európa benépesedése: A barna vonaltól délre 100,000 évnél korábban éltek emberek; a kék vonaltól délre 100,000-40,000 évvel-; a rózsaszín vonaltól délre 40,000-10,000 évvel ezelőtt népesedett be. (The Times Concise Atlas of World History)

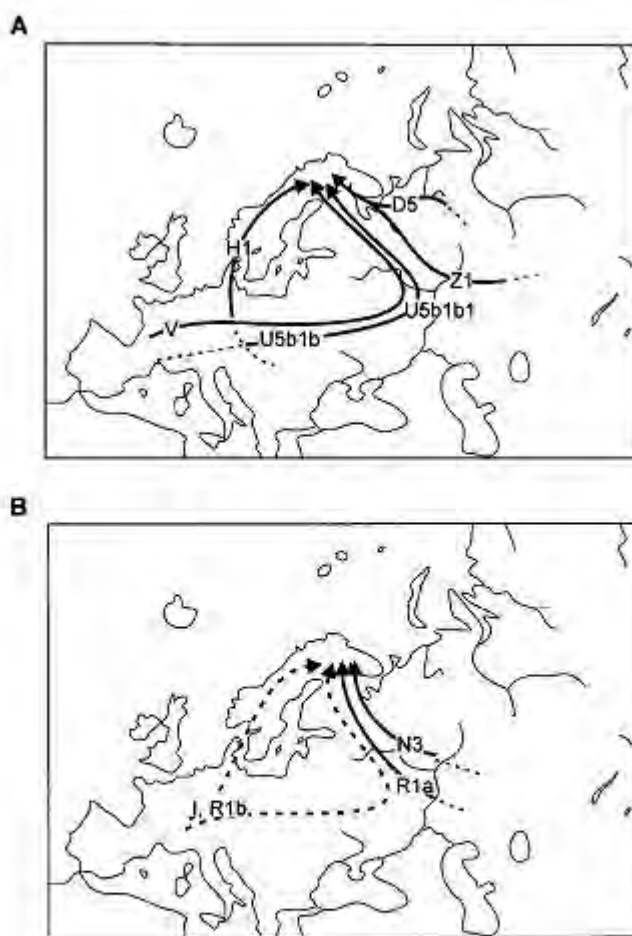

Figure 4 Schematic reconstruction of possible entry routes of the predominant Saami maternal (A) and paternal (B) lineages to Fennoscandia. Broken lines indicate that the exact place of origin/route of spread of the haplogroup is unsolved/not indicated.

De ha volt is ilyen az ősmúltban, az olyan elenyésző mértékű és rövid idejű volt, hogy 5-10 generáción belül kiveszett volna (kihalt a fiúág, stb.). Mi pedig itt a 15 ezer év esetén legalább 500 generációról beszélünk. (A magyar nyelv önállóságának közel-távolságára 3000 évre tőlünk számolva 100 generáció visszafelé...) Magyarán nem voltak közös őseink, mint ahogy nem is keveredtünk velük, de szomszédok lehettünk egy ideig. (Eseti génátadás --„matrózoeffektus”-- kifelé történhetett, de az nem a magyarsági közösséget gyarapította). (Lásd később LAYER-effektus). Az ABO vércsoport négy alapállásával szemben a génmarkerek közül 21 félével vizsgálódnak, ami jóval részletesebb kutatást tesz lehetővé. A relatíve nagy variabilitás, a génmarkerek területi koncentrációja pontosabban kirajzolja a népek térbeni és időbeni mozgását. Ebből deríthető ki, Európa alapnépessége két jól elkülöníthető fő részből áll: az R1b, amelyet a ragozó nyelvű baszkok tartalmaznak mindmáig 89 %-os arányban, Európa nyugati felére domináns, az R1a pedig a magyarság sajátja: 60 %-os arányban./Semino, 2000.évi kutatása/, Európa keleti felére domináns, e kettő körülbelüli – földrajzi értelmű - választója pedig a valamikori hun / avar / magyar birodalom nyugati határa, gyepeje..... (Ebbéli

minőségben hozzánk legközelebbi népek a lengyelek(56%), ukránok(54%), udmurt, makedón, horvát, szlovák....Itt merülhet föl az a kérdés, ők vajon hogyan is lettek / váltak szlávokká ? Eleve azok voltak-e, vagy tényleg a sztyeppe népek által több helyről rabszolgaként összegyűjtöttek népelegyének ide-oda telepített, tömbösített leszármazottai?). Ugyanakkor az ab3st – belső ázsiai, déli mongolid - jelző Európa egyetlen népében sem fordul elő, kivéve a magyarokat. A finnugri népekben az északi mongolid jelző mutatható ki, ami viszont nincs meg a magyarokban. (E két alapnépességet hígította a mediterrán térségből közibe ékelődött „I” markert hordozó etnikum). Hozzá kell tennem, egy térbeni-időbeni mozgás mindig változtatja a génmarkerek koncentrációját, így a 21 jelző által megrajzolt térkép sok információt tartalmaz. Ami bizonyos: kis időtávokban nép, kultúra-hagyomány, nyelv szorosan összetartozó, de nagy távokban nem törvényszerűen fedik egymást.

(A22.)

◆ De ez nem is fontos, mert nyilvánvaló, hogy a nemzeti identitás szempontjából az anyanyelv a legfontosabb tényező, sokkal fontosabb a biológiai leszármazásnál. Akinek magyar az anyanyelve és magyarnak tartja magát, az magyar, bár német a családneve és tudja, hogy a nagyapja még svábul beszélt. A magyar nép identitását is a magyar nyelv őrizte meg az elmúlt évezredekben, függetlenül attól, hogy milyen más népekkel kerültünk biológiai kapcsolatba.

(X22.)

Identitás tekintetében erősen vitatható. Legalább annyi példa szól mellette, mint ellene. Csak kettőt említenék: ott van BUDENZ és társai..... és ott vannak a MAGYARAB-ok.....

Az identitás mélytudati. Ha kellemes (pozitív), akkor marad az identitás, ha kellemetlen (negatív), akkor változtat az egyén. (És gyakran az sem lényeges, társadalmilag / gazdaságilag/ politikailag előnytelen-e, vagy nem...) Az identitás a hovatartozás állapota. Ami vagy elfogadás, vagy tagadás. (Tehát vagy tartozom valahová (vannak ismérvei a hovatartozásnak !), vagy nem. Ha nem tartozom, akkor is tartozom valahová: a nem tartozók (laza kötelékű) csoportjába....). Az identitás a MEGÉLT (és jobbára tudatosított) HOVATARTOZÁS (hagyományok, kevésbé a kultúra/nyelv híján/ , stb.) , függetlenül a nyelvtől. A nyelv mindennek a verbális megerősítője, meghosszabítója, ezáltal őrizője, hiszen a kultúrát is képes bevonni a megélésbe. Ezért van az, hogy számos, az őshaza nyelvét nem ismerő 3-4. generációs amerikai (magyar ősű) fiatal a nyelvet is meg akarja tanulni, elutazni az ősök földjére stb.....(Az ősidőkben éppen ezért szokták a férfilakosságot (nem csak a harcképeseket) kiírtani a legkisebttől a legöregebbig /A társadalmi-közösségi szocializáció (etnikumi tradíciók) a férfin, mint apai példán keresztül „örökítődik” át, ha ez nincs, mássá válik vagy felbomlik a társadalom – felörlődik, beolvad-; a családi szocializáció, tradíció a női, anyai vonal, és mindkettő hat egymásra./Emlékezet, küzdelem és bosszú a férfoldalon, alkalmazkodás, túlélő behódolás és megbocsátás a női oldalon.) (Ide vonatkozóan: C.G.Jung:Föld és Lélek, 1974., illetve C.G. Jung: Az archaikus ember, 1974., Popper Péter, Vekerdy Tamás vonatkozó munkái)

Ami a biológiai kapcsolatot illeti, minél nagyobb a fenotípus eltérés (az egyén és a közösség viszonyában), annál nagyobb az egyéni identitás megoszlás, a kettősség...(a kisebbségek problematikája) Erről még oldalakat lehetne írni.

Ha feltétel nélkül elfogadjuk azt a mondatot, hogy „...A magyar nép identitását is a magyar nyelv őrizte meg az elmúlt évezredekben...”, akkor a történeti kutatások szempontjából azt jelentené, hogy a magyarság fő etnikuma mindig is itt élt a Kárpát-medencében, és földműves-állattenyésztő nép volt az idők kezdete óta. Ne feledjük,

hogyan Anonymus sem a „pórnép” történetét írta meg, hanem az uralkodói rétegét, akikről tudjuk, hogy ázsiai eredetűek, és az itt élők létszámához képest nagyságrenddel kevesebben voltak, ezáltal – biológiailag, nyelvileg -- beolvadtak az itt élők közé, ugyanakkor hagyományaik és identitásuk, életvitelük pedig részben ázsiai maradt....Nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy identitást ember nélkül, megfelelő létszám nélkül, közösségi érzés nélkül nem lehet továbbörökíteni. Mesterségesen is létrehozható, de nem tartós, ugyanis ha alacsony „civilizációs” fokú népre kényszerítik rá, azok egy bizonyos civilizációs szint után visszanyúlnak az ősi, megkülönböztető ismérvekhez (a Római Birodalom és különböző fejlettségű provinciái). A magas civilizációs szinteken mesterségesen nem hozható létre. (Egy Egyesült Államok-beli a nagyvilágban simán amerikai (recesszív ősiség), de otthon, az USA-ban rendszerint előtérbe kerül a származási tudat, a származási büszkeség: az eltérőség dominancia, attól függően, hogy az érvényesülésben mennyire hasznos. Individuális és kisközösségi identitásban származási (olasz, spanyol, francia, ír, kínai, magyar stb., ahogy Magyarország vagy bármely más ország kisebbségei..), társadalmi identitásban nagyközösségi: amerikai. Lásd még X18. pontban.

(A23.)

◆ Egyébként a finnugor nyelvészek nem is beszélnek genetikai rokonságról, hanem nyelvrokonságról.

(X23.)

Beszélni nem beszélnek, csak éppen akként cselekszenek, lépten-nyomon. Ugyanis az urali-finnugor alapnyelv másként üresen lóg a levegőben. Erre éleződik ki a magyar őstörténetkutatás is. Hiszen köztudott, hogy mindmáig a finnugor nyelvkutatás által behatárolt mezsgyében folyhat az etnikai kutatás, és minden őstörténet a finnugor nyelvkutatás alárendeltje, szerepük a nyelvkutatási dogmák alátámasztása. Minden más elvetendő. Az 1970-es évek közepéig nyelvészek írták a magyarság őstörténelmét. Ha nem csak a vágy szintjén lenne így, akkor nem történnének olyan elszólások, mint „finnugor népek” stb..... De Csúcs saját ellentmondása: A31. Pontbeli kijelentésével.

(A24.)

◆ A magyar nyelv finnugor rokonságát pedig még senki sem tudta megcáfolni, pontosabban szólva senki sem tudott még a finnugor rokonságnál valószínűbb elméletet kidolgozni.

(X25.)

Cáfolták és cáfolják rendre. De ott, ahol a tudományos hivatást a HIVATAL HIVATALOS álláspontja váltja föl, és tévedhetetlen inkvizítori minőségében hoz ítéletet, nyilvánvalóan a maga javára, meg sem hallgatván, el sem olvasván az alternatív tanulmányok javát, nincs mit tenni, csak várni, hogy kihaljanak a „rinocéroszok”

A finnugor rokonság elmélete addig a legvalószínűbb, amíg az általa meghatározott összehasonlító körön belül marad. (Önigazoló önbeteljesülés). Ha kilép ebből, márpedig egyszer ki kell lépnie, akkor az átértékelés elengedhetetlen. Molnár Erik (A magyar nép őstörténelme, Bp, 1951.) erősen kifogásolta, hogy a magyar nyelvet még mindig nem hasonlították össze a kaukázusi stb. déli nyelvekkel, amit annak idején B. Nagy Pál és Mátyás Flórián is szükségesnek tartott, akik már Sajnovics megállapításai ellen is tiltakoztak, miközben Hunfalvy és Szinyei halálukig elleneztek a kutatási horizont kiszélesítését. Ez a helyzet azóta sem változott, mert ha igen, akkor bizony

Szentkatolnai Bálint Gábor munkássága is előtérbe került volna, mint ahogy Stein Aurél felfedezései, illetve Kőrösi Csoma tevékenysége sem marginális szinten rekedt volna meg.

Zaicz Gábor Etimológiai Szótárának (Tinta Kiadó, Bp, 2006) bevezetőjében írja: „A kaukázusi elemek vizsgálata egy évszázada – Munkácsi Bernát óta – szünetel...”. Tehát e témában száz év leforgása alatt sem akadt a „tudomány” részéről egy pozitív vagy negatív bizonyosságot elének táró kutató. De ha a kaukázusiban sem volt, akkor a távolabbiakban miért is lett volna ?? Ez gyakorlatilag egy kutatás elszabotálását jelenti, ami tudományos vonatkozásban megengedhetetlen, és az erre irányuló mindenfajta kifogás, magyarázkodás a tudományosságot hitelteleníti.

(A26.)

◆ Pedig próbálkozás volt és van elég. Ezeket – az alternatívok állításával ellentétben – senki sem akarja, de nem is tudná megakadályozni. Az alternatív nyelvrokonítási elméletek követőinek van folyóiratuk, vannak kiadványaik és nézeteik, amelyek pl. a magyar rádióban is sokkal gyakrabban elhangzanak, mint a finnugristákéi.

(X26.)

Nos igen, ha nem is akarja, ezáltal nem is tudja, de azért szeretné..... De ne legyünk naivak: miért ne akarná ? A passzív akarás is akarás, és meglehetősen hatásos akadályozás is. (Ezt hívják némely körben szabotálásnak.) Ugyanis a döntés joga az ő kezükben van.... Lásd az előbbi rész utolsó bekezdését.....A tudomány története során az első lépés mindig a probléma fölismerése, és leírása. Régóta létező de mára egyre nyilvánvalóbbá váló a fölismerés: a tudomány problémája a finnugrizmus körérvéleses dogmája. (A mániákus urali-finnugor leszármazási elméletet kell kigyomlálni a dogmából, és máris számos finnugor elgondolás világosan körülírható értelmet kap.)

Klima László:

„.....Eurázsia három nagy nyelvcsaládját (uráli, indoeurópai, altaji) régi, és jellegét tekintve máig felderítetlen nyelvi kapcsolat fűzi össze....” (Klima László: Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában, Bp, 2002.)

(A27.)

◆ Az is gyakran felhozott érv a finnugor nyelvrokonság ellen, hogy pl. a magyarban nagyon kevés a finnugor eredetű szó.

(X27.)

És egyre kevesebb....

„.....Az új nézetek még nem szilárdultak meg, jelentős vita zajlik körülöttük. Annyi bizonyosan állítható, hogy amint az Urál-vidéki őshazát valló hagyományos elképzelés nem tudta teljes bizonyossággal meghatározni, hogy miként történt ebből az őshazából a kirajzás nyugati irányba, úgy az új finn elképzelés nem tud választ adni a keleti finnugorok őshazájának kérdésére. Kombinálva az új finn és magyar elméleteket, talán arra gondolhatunk, hogy a jéghatár északra húzódását követő népesség egyszerre szállta meg az eurázsiai erdőövezet Baltikumtól Nyugat-Szibériáig tartó részét, és ezt a széles sávot tarthatjuk az uráli őshazának. Ez sem tekinthető azonban végleges eredménynek. Az elkövetkező időszak igen mozgalmas lesz az őshazakutatásban, még érdekes új nézetek, elméletek várhatók...” (KLIMA LÁSZLÓ: Az uráli őshaza kutatásának története, Bp, 2000.)

(A28.)

◆ Ez az érv első látásra valósnak tűnik, hiszen a magyarban kb. 700 ősi (finnugor) eredetű szó van és ez a szám elenyésző a Magyar Értelmező Kéziszótár 70 ezer címszavához képest. A kép megváltozik, ha figyelembe vesszük, hogy az ősi szavaknak tucatjával, egyes esetekben százával vannak származékai a mai magyar nyelvben.

(X28.)

Sajnálatos, de a finnugor bizonyítási módszerek nem elégségesek, ráadásul olyan szerteágazóak lettek – a lényeg elveszett a részletekben –, hogy lassan külön csoport kell annak kiderítésére, mely szavak eredete levezetett, és mely szavak eredete mindenfajta, tudományos igényt kielégítő elemzés nélküli sima átvétel egy korábbi hipotetikus fölvetésből. Az A28. pont cáfolatát lásd még X13., X14. pontban. A 700 finnugor eredetű szó sem hiteles és biztos, ha Björn Collinder svéd nyelvész az uráli/finnugor alapnyelvekben alig 400 alapszógyököt határoz meg. (Ez a Csúcs által jelzettnek 57 %-a !) Nem kell eltokolni azt sem, hogy a finn kutatás egy része a finn nyelv finnugor nyelvrokonsága helyett a finn-ógermán vonalat kutatja, illetve a finn kontinuitás elmélet híve. Ha már a tényeknél tartunk: írd és mondd: a finn népesség létszáma a 16. század második felében 300 EZER, (Észtország lakossága 1200-ban alig 160 ezer !!) úgy, hogy mellettük a területen kb. 20 %-os a svédek aránya, és jobbára ők alkotják a nemesi réteget. De a „svéd” hatás előbb kezdődik: ugyanis már a Kr.e. 2. évezred második felétől szoros kapcsolatban áll a dél-finnországi terület a közép-svéddel, ekkor terjed a bronz.....De hogy még régebbre menjünk: a Kr.e. 9. évezredtől datált kundai régészeti kultúrához tartozó suomusjärvi kultúra ideje, mely kb. a Kr. e. 6. évezred végéig létezett. A kontinuitást hangsúlyozó egyik legújabb elmélet szerint lehet, hogy e népesség a finnugor alapnyelvet megelőző uráli alapnyelvet beszélte. (Nem kell elhallgatni azt sem, hogy Dél-Európa, közelebről Itália NEM indoeurópai őslakóira telepedtek rá kb. Kr.e. 2. évezred tájékán az indoeurópai italicusok, így az ott beszélt nyelvek többsége indoeurópaivá vált, bár nagyon sok nem IE vonást is megőrzött. A mai őstörténetkutatás nem tud olyan európai ősnépről, amely az IE és az „urali” közé illeszthető, de nyomtalanul eltűnt lett volna. Magyarán: minden őstörténetkutatás oda lyukad ki, hogy Európa őslakói nem indoeurópaiak voltak, ezáltal nem is az indoeurópai nyelvet beszéltek. Hiszen ezen besorolás éppen nyelvi alapon történt....)

Ezt követte a korai fésűs kerámia korszaka, majd a tipikus fésűs kerámia kultúrával Kr.e.4. évezred közepéig újabb finnugor nyelvű népek telepedtek le. Ama ezred végétől máris megjelennek a harci baltások, akikkel keveredve létrejön a kiukaineni kultúra. (Halmesvirta, Anssi (szerk.):Finnország története, Debreceni Egyetem, 2002.) Ennyi hatás ellenére vajon a finn nyelv miért is nem változott ? ((Nyomatékkal kérem: mellőzzük a „véletlenül”-t.)

„.....A vajda szó eredetének újabb vizsgálata:

„...A szó etimológiájával, valamint a méltóság eredetével kapcsolatban történészeink az elmúlt évtizedben nem folytattak kutatást, nem is jelent ezzel kapcsolatban átfogó, tudományos igényű publikáció. Új eredmények híján, máig elfogadott az a nézet, mely szerint a vajda méltóság a szláv vojvoda szóból ered, amely hadvezért jelent. A tudományos publikációk alapján végigkövethetjük, miért tartják tudósaink a vajdát szláv eredetűnek. 1862-ben Joseph Budenz egy recenziót írt Franz Miklosich tanulmányáról, aki a szláv és a magyar nyelvben meglévő közös szavakat sorolta fel. Ebben a listában szerepel a vajda, melyhez Budenz csak annyi magyarázatot fűzött, hogy a vajda az újszláv Vojvodinához hasonló.

Miklosich azonban Budenznél jóval árnyaltabban fogalmazott. Az eredeti cikkben ezt találjuk: „A vojevoda, a „boebod” a bizánciaknál a magyar vajdával összefüggésben áll a vojvoda előtt. Bartal I. 237. szerint herceg, vajvoda, vajda a prorex Oláhországban, és Moldvában és Erdélyben. Molnár szerint a

román voevod, vojvod, vodi az albán vojvode a „boebod”-ból eredhet.” **Bár maga Budenz csupán közreadta, nem elemezte a két nyelvben meglévő szavak eredetének körülményeit, de a későbbi nyelvészek már tudományos bizonyítéknak vélték a szövegyezést, és úgy hivatkoztak arra, mintha Budenz a vajda szó etimológiáját tisztázta volna.**

Az 1870-es években kiadott Czuczor-Fogarasi szótár első kötete is elfogadta azt a nézetet, mely szerint a szó szláv eredetű, azonban hozzáfűzte, hogy a szó alapja a „boj” szógyök, amely harcot, háborút jelent. Ezt a két nyelvész a magyar baj szóval hozta összefüggésbe. A fenti könyvismertetőből így vált a nyelvészek számára tudományos eredmény, melyet a későbbiekben a magyar nyelvészek, köztük Melich János is, kritika nélkül átvettek, és meg sem próbáltak más megoldást keresni a szó valódi eredetére, hanem görcsösen ragaszkodtak ahhoz, hogy a vajda a szláv vojvoda szóból ered.

Melich János néhány kis közleményben ugyan írt a vajdáról, de miután a szláv nyelvből nem tudta megmagyarázni a szó etimológiáját, ezért arra a következtetésre jutott, hogy a magyarba kerülő szláv szó az ófelnémet heri-zogo szó tükörfordítása lehet. Melich később megjegyezte azt, hogy az ómagyar vojvoda alak részint vojvodává, részint vojvodává fejlődött. A nyelvész szerint a vojvoda „egyszerejtéssel” alakult át vajdává. A későbbi „A magyar szavak szláv nyelvből” c. könyvében már nem 33említi a vajdát.

Janits Iván történész a vajda szó eredetét vizsgálva szintén annak szláv eredetét emelte ki. A szerző a következőket írja róla: „A vajda szó szláv alapszava a voje-voda, s ebből fejlődött ki a magyaros alak, a vajda. Jelentése: hadvezér. Nagyobb probléma, hogy melyik szláv néptől vették át őseink, mert jelenleg ez a szó megvan minden szláv nyelvben és dialektusban, sőt az óegyházi szlávban is megtaláljuk”.

A szerző azonban tételének igazolására a tudományban meg nem engedhető eszközt vett igénybe. Lábjegyzetben egy ószláv forrásra hivatkozik, azonban ha megnézzük a hivatkozást, azt tapasztalhatjuk, hogy az nem ószláv szöveg, hanem Bíborbanszületett Konstantin görög nyelvű műve. A szerző tehát tételeinek bizonyítására a tények durva elferdítésével akart érvényt szerezni, ráadásul nem tudta bebizonyítani a szó szláv eredetét, mivel nem talált arra alkalmas ószláv forrást. Hóman Bálint Magyar történet c. művében elfogadta ezen álláspontokat, és a nyelvészeti véleményt a következőképpen foglalta össze: „A törzs élén a törzsfő, régi magyar nevén a hadnagy (szlávosan vojevoda, vajda) állt, aki vagy a többi nemzetséget leigázó, hatalmasabb nemzetség feje, vagy a nemzetségfők által maguk közül a szövetségkor megválasztott vezér”.A nyelvészeti eredményeket az 1970-es években a Történeti Etimológiai Szótár összegezte, amely szintén kritika nélkül átvette a vajda szóról alkotott elképzeléseket, és a szó közvetlen forrásának esetlegesen egy óorosz alakot véltek, bár magát a feltételezett alakot nem jelölték meg. Nem is lehet megtalálni a vajda szót az óorosz nyelvben, hiszen a szó nem található meg az ószláv nyelvben. Maga a méltóságnév pedig ismeretlen az orosz történelemben, legalább is a korszakkal foglalkozó monográfiák, de az etimológiai szótár adatai sem említenek a vajdához hasonló méltóságot. A korai orosz méltóságnévek között azonban a vajda, vagy vojvoda nem szerepel, akkor leginkább az orosz bojár méltóság neve ismert, amely viszont nem tisztán orosz, hanem nagy valószínűséggel bolgár eredetű méltóságnév.....”. (OBRUSÁNSZKY, Borbála : Vajda és bojla , Mikes International, Hága, 2008. VIII.évf.4. Szám 54-62.old.)

(A29.)

◆ Így pl. a finnugor eredetű ad igének mintegy 150 származéka van (az összetett szavakkal és az igekötős igékkel együtt). A mai magyar nyelv tőszavainak kb. 10–15 %-a finnugor eredetű.

(X29.)

Az „AD” és a „FEJ” finnugor eredetét legutóbb éppen Marác László kérdőjelezte meg.

*„.....A Rédei által megadott ad és a magyar fej nem az ő állítását igazolják, hanem pont az ellenkezőjét. Először nézzük meg az ad szót. A Lakó-Rédei szótár és a TESZ szerint ősi örökség a finnugor korból, melynek alapalakja: *amta.*

JN-V-02-02

magyar ad	geben, schenken
finn antaa	geben, schenken
észti andma	geben, hingeben
zürjén ud-ni	itat
votják ud	itat

*Először is a finn és az észti alapalakok nem tartoznak ide, mert alapszerkezetük eltér a magyar ad-tól. A finn antaa szóvégű -á-ja főnévi igenévképző: anta-a. A szótő tehát anta, amelynek *amta az alapnyelvi megfelelője, kétszótagú: an-ta. Az első személy jelenidejű igeragozása: annan 'adok' alátámasztja, hogy az an-ta alapszótagjában előforduló -nt-je ténylegesen külön hangok és nem hangkapcsolat. A magyar -d hangot két okból nem lehet levezetni az anta/*amta alapszótagjából. Először is nem létezik az -nt-/*-mt- hangkapcsolat; másodszer a finn an- szótagnak megfelelője a magyarban tiszta gyök.*

A finn és az észti alaptövek inkább kapcsolatban állnak az altaji, mongol, török nyelvekkel:

szagáji indži	hozomány
kazak endži	átadott örökség
mongol indže	hozomány
jakut ännä	hozomány
lamut-tunguz ani-	schenken

A zürjén-votják szavak se hang-, se alak-, se jelentéstanilag nem tartoznak ide, ugyancsak a mordvin szó sem. Nagy az eltérés a magyar ad és a zürjén-votják ud között. A zürjén-votják ud "itat" alaptövében a -d igeképző, tehát nem tartozik az alaptövhöz. A szótő tehát u- "iszik", amely megfelel a "víz-"et jelentő zürjén-votják vu/va szóval. Ezeknek a zürjén-votják szavaknak is inkább altaji megfelelői vannak:

irod. mongol u-su-la-	u-gyakorítóképzők -su + -la = itat
mandzsú uji-	etet, élelmez
omi-	iszik

Egyébként a magyar „ad”-nak nincsen megfelelője az úgynevezett obi-ugor nyelvekben. Tehát miért kellene ezt a gyököt finnugor eredetűnek nyilvánítani egyáltalán?...” (Marác László: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, 2000.)

Mi az oka annak, hogy ebben a levezetésben megint a magyar nyelv változtatott a legtöbbit az „AD” finnugori alapszaván ? Semmi elfogadható bizonyíték, tudományos érv nincs erre vonatkozóan. („.....Mai hangrendszerünk elsősorban az ő- és ómagyarkori hangváltozások következtében alakult ki. A közép- és újmagyarkorban jelentős hangtani változások már nem történtek....” (A hangtan) (Továbbá: A42. Pont.)

Nincs szándékomban most tömegével hozni azokat a bizonyítékokat, amelyekben a forrás majdnem minden mondata „esetleg”, „talán”, „véltetően”, „-hat/het”, „feltehetően”, „valószínű” szavakkal tűzdelt, de a belőle szőtt és rá hivatkozó tanulmány már egyértelműségről beszél, és mondatai kijelentővé válnak. Aztán a következő szinten már természetszerű folyamattá válik az iménti tanulmány megerősített / bizonyított tényként való állítása, nemegyszer magának a „bizonyított” szónak egyértelmű leírásával, forrásként történő hivatkozással. Talán abban reménykedően teszik ezt a finnugristák, hogy amit sokszor ismételnék és idéznek, az a hipotézis idővel ténnyé érlelődik, ennek ellenkezőjeként pedig: amit meg agyonhallgatnak vagy rendre kitérnek az egyértelmű válaszadás elől, netán tudománytalannak kikiáltva, azok idővel kikopnak, és nem fognak emlékezni rá.

(A30.)

◆ Ez az arány talán meg mindig alacsonynak tűnik. Teljesen más képet kapunk, ha a szavak használati gyakoriságát vizsgáljuk. Saját vizsgálataim (Csúcs 2001: 81) azt mutatják, hogy a száz leggyakrabban használt magyar szó közül 87 ősi eredetű, vagy ősi eredetű töből alkotott szó. Érdekes véletlen, hogy a finnben ugyanilyen arány mutatkozik. Ezek a számok egyértelműen bizonyítják, hogy gyakran használt szavaink nagy többsége finnugor eredetű. Most folyik az a kutatás, amelynek során finnugor szakos hallgatóimmal az ezer leggyakoribb magyar és finn szó eredetét vizsgáljuk. Magam is kíváncsian várom ennek eredményét.

(X30.)

A körérvélés okán nyilvánvaló az eredmény. Ugyanakkor a kérdés adódik: szabad-e a MA gyakorisága alapján őseredetet igazolni? Hiszen éppen ez a vád éri egyfolytában az alternatívákat is... Tehát ha az egyik oldalnak megengedett, akkor bizony a másik oldal is élhet vele. De ha nem, akkor bizony lényegtelen ez a gyakoriság, és az is, mi ősi bennük. (Ha kellően vulgáris akarok lenni: ilyen alapon a „BASZIK” és szótársai messze vernék a gyakorisági plafont, így máris kijelenthetnénk, a magyar nyelv bizony áltáji, a „baszik” ige éppen törökségi volta révén...)

De megfontolásra ajánlott:

„...álljanak itt megszívlelésre Dr. Sinor Dénes józan szavai, amelyeket még 1966-ban mondott el a debreceni nyelvészkongresszuson:

„A nyelvtudomány vizsgálatának tárgya a nyelv, és a diakrónikus nyelvtudomány célja a nyelv - és nem a nyelvet beszélő nép - történetének vizsgálata. Hogy a nyelvtörténet adatai felhasználhatók-e történelmi szempontból, annak eldöntését a hivatásos történészekre kell bízni. Ugyanis saját erejéből a nyelvész nem képes eredményeit a történelem szempontjából értékelni. Egy magyar-török megfelelést szívesen magyarázunk úgy, hogy a magyar szót jövevénynek tekintjük, de már egy, mondjuk, magyar-bantu „szóegyezést” jogosan nevezünk délibábosnak. Így ítéletünket nem tisztán nyelvi, hanem elsősorban történelmi kritériumra alapozzuk: merthogy hogyan is jutott volna a magyarba bantu jövevényt? Azaz vakon - és ebben az esetben helyesen - bízunk a történész tanításában, aki szerint a két nép között a múltban nem lévén kapcsolat - ezt már megint a nyelvész teszi hozzá -, nyelvi kapcsolat se létezhet. De hátha téved a történész? Hátha a nyelvész egyszerűen rosszul informálódott a történettudomány mai állásáról?”.....” (Nyelvtudományi Értekezés 38. szám. Akadémia Kiadó 1967.).” (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk, 2002.)

(A31.)

◆ Az a kérdés sem ritka, hogy ha a magyar és a finn rokon nyelvek, akkor miért nem értjük meg egymást. Az erre adott válaszban utalni kell arra, hogy az élő, természetes nyelvek lassan, de folyamatosan változnak, és a változás iránya általában széttartó. Vagyis minél hosszabb idő telt el az eredetileg egységes etnikai csoportok szétválása óta, annál távolabb kerültek egymástól a rokon nyelvek, tehát annál nehezebb a kölcsönös megértés. Ez olyan tény, amelyet más, a finnugornál jobban ismert és dokumentált nyelvcsaládok fejlődése is alátámaszt.

(X31.)

A fölvetések jogosak, de a mondatok még mindig a kétszáz éves finnugrista álláspontot mantrálják.

Egyrészt: a változás iránya széttartó. No igen, ami benne széttart, de erősen, az a magyar. Valamennyi más finnugornak tartott nyelv alig vagy semmit nem változott az alapnyelvhez képest. Ez pedig erősen megkérdőjelezi a levezető módszer helyességét. Továbbá X28. pont.

Másrészt: ott van feketén-fehéren megint: „...az eredetileg egységes etnikai csoportok szétválása...”. Egyértelmű tehát, hogy a finnugor nyelvcsalád máshogy nem létezhet, csak úgy, ha nagyonis együvé tartozóként jelenítik meg az alapetnikumot és az alapnyelvet. Az egy alapetnikumra irányuló feltételezés azonban nem állja meg a helyét. Éppen a genetikai kutatások haplotérképe bizonyítja.

Másrészt ellentmondás a tanulmányon belül: az A23. Pont ellentmond A31. Pontban írottal. Emitt : „...az eredetileg egységes etnikai csoportok szétválása óta,...”, amott: „...Egyébként a finnugor nyelvészek nem is beszélnek genetikai rokonságról, hanem nyelvrokonságról...”. Az egységes etnikum összetartozó, levezethető genetika.

Bizonyos szempontból elgondolkodtatóak és vitathatóak azon állítások, hogy a változások folyamatosan széttartóak. Ha a PIE hangsor esetén CVC-CcV, majd ebből szláv: CCV-CV, miközben a magyar eleitől fogva CVC-CV, akkor azt mondhatjuk, nagy általánosságban a magyar változás nélkül magában hordozta a PIE hangképet, szemben azokkal, akik azt állítják, hogy tömegével vették volna át a szláv szavakat. - Hogy aztán „egészen véletlenül” majdhogynem az eredeti PIE hangsorrá visszaalakítsuk..... (Nethem/Rédei-X02.) / Nagy munka, de ildomos lesz elkészíteni egy U-FU-PIE-A (urali-finnugor-proto-indoeurópai-altaji) szóösszehasonlítást, kiélezve a magyarra, aholis elsőre kitűnhetnének a fentebb említettek. (Egy rövidke példa: a TESZ kalács¹, kalács² kalács³ problematikája: alapértelmük összefügg, de TESZ-beli levezetésük hibás, komplexitás mentes (szláv őseredetiként a ***коло** szót, majd a **колочъ** szót jelöli, ősszlávként a „***kolačъ**”-ot. Meglátásom szerint a „cs” képzés inkább magyar, lásd: gyutacs, dugacs, szivacs, tömecs stb. Tehát a kalács eredőbb értelműje a magas hangrendű „kelécs” a „kel” felemelkedik, megdagad, kidomborodik, igei értelméből. Aztán a „kalász” eredete, (ez is a „kelécs” pontosító jelentésváltozata „kelész” formában...) ami a TESZ szerint vagy délszláv vagy szlovák [!], náluk jobbra „**клас**”, szláv előzményeként a **коль** (cölöp, karó értelmű) szót adja meg. Mint láthatjuk, a szláv – de nem mindenkor és nem mindegyik ! - a „saját” ősi szavaiból meg nem kutatott okból mássalhangzótorlódott szavakat csinál, hogy aztán majd a magyar nyelv ebből újra az eredetihez jóval közelebbi, vagy azzal azonos formát alkosson, meg sem említvén most azt, hogy a magyar gyökrendszer szerint e két (de jóval több jelentésű) szó is azonos őseretélemmel bírt, ezért egyező a gyökük. Vonatkozóan még a KALLÓdik és a KALODA alapjelentése is összefüggő, ellentétben a TESZ állításaival – ugyanakkor „Kallantyú” > forgással,

csavarással kapcsolatos szócsalád. Még a TESZ is megemlíti. A JÁR-KEL „kel” szava ugyanilyen értelemben, továbbá TÉR-ÜL---FOR-D-UL.....Majd egy másik tanulmányban fogok részletesebben kitérni a KAP, KAPA, KAPACS, KAPAR és társai finnugor eredetmagyarázatainak „ziláltságára”, a „karácsony” szláv átvételére, amikor ósszláv „*korčunъ” , „lépő, átlépő, fordulónap” a magyar „K#R” gyökrendszerbe minden további nélkül illeszkedik, szintúgy a „karám” erőltetett szlovák átvétele (Sumerben KAR-Á-AM = erős, bekerített terület, erős védelem). A szlávban nem magyarázható meg, a „kalács” miért maradt CVCV, a „karácsony”, „korcsuny” őszű miért lett „kracsuny” CCVCVC stb..) Ugyanígy a SZERDA esete. Ósszláv „*serda” > ószl. „srěda” > „sreda” / „среда”, amit átvesz a magyar, hogy újra „*szereda” > „szerda”-t csináljon belőle. (De hogy még a „SZER” (mint KÖZ és KÖZÉP !) ülés se kerüljön megemlítés szintjén sem elő, az meglehetősen szemellenzősségről vall) Nincs olyan példa a világból, ami azt mutatná, hogy bármely nép is a hét napjainak megnevezését 3 különböző nyelvből szedné össze. E dolog abszurditása magáért beszél, beleillik a szláv jövevényesítő kényszerbe. (= Ha a szlávban létezik, onnan jött a magyarba.) (Maticsák Sándor: Vándorló napok - A hét napjainak elnevezése az európai nyelvekben , Debrecen, 2006.)

(A32.)

◆ Varga Géza könyvében (Varga 2006: 59) merül fel a szabályos hangváltozások kérdése. Ezeket Varga Géza az újgrammatikus hagyományt követve több helyen hangtörvényeknek nevezi. Már régóta tisztában vagyunk vele, hogy helyesebb inkább a hangfejlődési tendencia elnevezést használni. A hangváltozások ugyanis minden érintett szóban és minden egyes beszélő nyelvében külön-külön és hosszabb idő alatt zajlanak le. Ezért nem várható, hogy kivétel nélküliek legyenek. Sőt, inkább az lenne a meglepő, ha kivétel nélküliek lennének. Így tehát nem törvények, hanem tendenciák.

(A32.)

A szabályos hangmegfelelések elve jó példa arra, hogy egy jobbra két évszázaddal ezelőtt fölállított „TÖRVÉNY” (Grimm és társai) hogyan minősül vissza TENDENCIA”-vá, ESETI-vé, miközben minden fölállított hipotézis még mindig ama törvényre hivatkozik, ugyanakkor az elemzések ábrája (Marcantonio) szerint a szavak U-FU (Urali-FinnUgor) eredete áthelyeződik, jelentős hányada kérdésessé válik. Tudományos szinten értékelve tehát szimpla visszaminősítésnek felel meg. Ez egy komoly logikai buktató a finnugorizmus részéről, mely jelzi a következetlenséget, és egy mesterségesen fölépített „rendszer” bomlását, előirányozza a visszatérést a kiindulási ponthoz. (Nethem/Rédei-X12.)

„.....Hary Györgyné statisztikát készített a TESZ első két kötetének 1600-ig dokumentált szavairól, hogy megállapítsa, hogyan oszlanak el eredet szempontjából a magyar nyelv ősi szavai. Azt a következtetést vonja le, hogy „...49,3%-ra tehető megfejtetlen szavaink száma. A szótárszerkesztők által »ősi örökség«-ként emlegetett szókincsünk csak 7,3%-ot tesz ki, a török eredetű szavak pedig 5,5%-ot. E két utóbbi csoportnál a szerkesztők bizonyíthatóan »szépítették« az arányt, ugyanis igen sok olyan szó került az »ősi örökség« csoportba, melyeknek mongol, illetve török párhuzamai nyilvánvalóak...”. Ha tényleg majdnem 50%-át teszi ki az ismeretlen eredetű szavak száma, akkor módszertanilag nem az lenne a helyes eljárás, hogy először fejtjük meg ennek az igen nagyszámú magyar szavaknak eredetét, mielőtt messzemenő véleményeket mondunk néhány százalék alapján a magyar nyelv eredetéről?....” (Dr . Marác László: A kétszer kaksi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.)

(A33.)

◆ Varga Géza többször is (pl. 59. oldal) hivatkozik A. Marcantonio véleményére, aki szerint „a szabálytalan hangváltozások száma valóban sokkal nagyobb, mint a szabályosaké”. Ez a megállapítás a finnugor nyelvekre egyszerűen nem igaz. Sajnos terjedelmi okokból érveimet itt nem tudom kifejteni, de a kérdés iránt érdeklődőknek ajánlom figyelmébe a „Statistik der uralischen Lautenspre-chungen” (Csúcs–Honti–Salánki–Varga 1991) c. kötetet, ahol pontos számadatok találhatók erről.

(X33.)

A körérvélés okán természetesen logikus is lenne, hogy a finnugor nyelvekre nem igaz.. A finnugor nyelvkutatás egy irányzat a sok közül. Mint jó pár finnugrisztikát végzett nyelvész kifejti, ezen finnugor alapnyelv egyáltalán nincs meggyőző és tudományosan bizonyítható alapokra helyezve, mivelhogy az érvelés alapvető tételeit sérti meg.

Hovatovább maga az Uralisztika is önkényes besoroláson alapszik, bizonyítási érvelése pedig körérvélés. („A” azért eleme az „X” csoportnak, mert „A” és az „X” többi tagja is rendelkezik „B” ismérvvel. „A” és csakis és kizárólag az „X” többi tagja azért rendelkezik „B” ismérvvel, (minden mással való hasonlóság/egyezés véletlen,átvétel) mert „A” és a többi tag „X”-nek eleme. Ezért aztán csakis ezeket szükséges vizsgálni=> körérvélés, művi zártság.) (Nethem/Rédei-X23.)

(A34.)

◆ Szeretnék továbbá utalni arra, hogy az MTA Nyelvtudományi Intézetének Finnugor Osztályán nemzetközi együttműködés eredményeként elkészült a számítógépes Uráli Etimológiai Adatbázis, amely tartalmazza az uráli (vagyis finnugor) nyelvek eredetüket tekintve összetartozó szavait. Ennek segítségével pontos statisztikákat készíthetünk a rokon nyelvekben mutatkozó szabályos és szabálytalan hangmegfelelésekről. Ezeket nyomtatásban, illetve az Interneten publikálni fogjuk, és így mindenki számára nyilvánvaló lesz, hogy az általunk felállított hangmegfelelésekre a szabályosság jellemző, bár – mint arra már utaltam – kivétel nélküliséget nem várhatunk.

(X34.)

Amíg e három mesterségesen megkülönböztetett nyelvhalmoz (indoeurópai, uráli, altaji) közti kölcsönhatások nincsenek kellően tisztázva, addig módszertanilag is elhibázott bármifajta perdöntő, koncepcionális besorolás. És mivel ugye kutatva sincsenek, nem is lehetnek tisztázva a kölcsönhatások. (Lásd még Nethem/Rédei-X35., Nethem/Rédei-X58. Pontok). Persze erre mindig az a válasz, hogy a kutatás már elérte a múlt megkutatható végső határát. Nos, ha tényleg így lenne, akkor azt mondhatnánk, hogy a nyelvkutatás létrehozott egy „GENEZIST”, egy finnugor „genezist”, és majdhogynem a semmiből teremtette a nyelveket a saját belátása és érdeke szerint, amit hívhatnánk akár a nyelvészet Bibliájának is...

Pusztayhoz csatlakozva, LAYER-effektus:

(A35.)

◆ Ilyen és hasonló elméleti és módszertani kérdések fognak szerepelni annak a könyvnek a bevezetésében is, amely közérthető és minél teljesebb formában tartalmazza majd a finnugor nyelvrokonság bizonyítékait. A tervezett mű (ideiglenes címe: A finnugor nyelvrokonság) felépítése: 1. Elméleti és módszertani bevezető. (Mit jelent a nyelvrokonság és hogyan bizonyítható? A történeti-összehasonlító nyelvtudomány módszerei. A nyelvhasználat és nyelvrokonítással kapcsolatos elméleti és gyakorlati problémák.) 2. Alak és mondattani bizonyítékok (névszó- és igeragozás, szóképzés, szófajok, szórend, egyeztetés, vonzatok stb.). 3. Szókészlet. Ez utóbbi lesz a legterjedelmesebb fejezet. Tartalmazni fogja a magyar nyelv ősi (uráli, finnugor, ugor) eredetű tőszavait, rokon nyelvi megfelelőikkel, a szavakban mutató hangmegfelelések táblázatos bemutatását, az ősi szavak származékait, mai használatát és gyakoriságát, a belőlük levonható kultúr- és őstörténeti következtetéseket. 4. Következtetés: a finnugor nyelvrokonság konzisztens elmélet, amely összeegyeztethető a magyarság őstörténetéről rendelkezésünkre álló, többékevésbé biztosnak tekinthető adatokkal. Ebben a fejezetben lenne szó röviden az alternatív elméletekről és a finnugor nyelvészet fejlődéséről is.

(X35.)

Bízom benne, hogy kellő haszonnal fogjuk tudni használni. Ugyanakkor a „finnugor nyelvrokonság konzisztens elmélet”, meg hogy „...összeegyeztethető a magyarság őstörténetéről rendelkezésünkre álló...adatokkal..” már előre vetíti a kétszáz éves dogma erőszakolt továbbélését, újfent igazolást adván a nyelvi-etnikai összemérésre.

(A36.)

◆ Az elméleti bevezetőben követett és erősen leegyszerűsített gondolatmenet abból indul ki, hogy a különböző nyelvek összehasonlítása során tapasztalt azonosságok vagy hasonlóságok négyféle okkal magyarázhatók: véletlen, tipológiai egyezés, külső hatás (kölcsonzés) és nyelvrokonság. A véletlen szerepét ugyan soha nem lehet teljesen kizárni, de a vele való operálás tudományos magyarázatnak semmiképpen sem tartható, ezért csak végső esetben, minden más lehetőség kizárása után lehet egy egyezést véletlennel magyarázni.

(X36.)

A véletlenre való hivatkozás a finnugrizmusban meglehetősen gyakori, használatával hanyagul elintézettként tekintenek egyet s mást, ezért fölülvizsgálatra szorul minden egyes erre vonatkozó kijelentés. Jó lenne észbe vésni, tudományos értelemben nincs véletlen, csupán az okozatnak egyelőre nem ismeretes, nem leírható oka. Ez pedig nem egyenlő a hétköznapi értelemben vett véletlennel. Tudományos megközelítésben jóval elfogadhatóbb az „eseti, egyszeri, nem behatárolható, ismételhetetlen akció / interakció / reakció”. (A véletlenre vonatkozóan még: Nethem/Rédei-X48.)

(A37.)

◆ Tipológiai egyezéssel elsősorban strukturális tulajdonságok (pl. magánhangzó-harmónia, szórend, egyeztetés stb.) magyarázhatók. A kölcsonzés a szókészletnek a történelmi, kulturális és életmódbeli változásokkal kapcsolatos részére jellemző. Alaktani elemek (pl. képzők) ritkán kölcsonzódnek, strukturális hasonlóságok esetében pedig sokszor nem lehet eldönteni, hogy azok belső tipológiai változás vagy külső hatás vagy mindkettő eredményei-e. Az eddig mondottak alapján az alapszókincsben és az alaktani rendszerben mutatkozó tömeges, illetve rendszerszerű egyezések, vagy hasonlóságok magyarázhatók nyelvrokonsággal és egyúttal ezek tekinthetők a nyelvrokonság legmeggyőzőbb bizonyítékainak. Kivételek, természetesen mindig vannak.

(X37.)

Éppen ezért lenne szükséges végre a nagyobb hatósugarú egybevetés más nyelvekkel is.

(A38.)

◆ Az alaktani egyezések tárgyalásakor arra kell törekedni, hogy maximálisan érvényesüljön a rendszerszerű szemlélet. Vagyis azt mutassuk meg, hogy nem egy-egy képző, jel vagy rag egyezéséről van szó, hanem arról, hogy pl. a névszó- vagy az igeragozás egész mai rendszere mutat szerkezeti és materiális egyezéseket vagy hasonlóságokat, és ezek visszavezethetők az alapnyelvig. Ezért az eddigi hazai gyakorlattal szakítva (l. pl. Hajdú 1973, Bereczki 1998) az alapnyelv rekonstrukciója és a tulajdonképpeni nyelvhasonlítás ugyanabba a fejezetbe kerülne, tehát együtt tárgyalnánk, pl. az alapnyelvi birtokos személyragozást és a mai nyelvek birtokos személyragjait. A szóképzés esetében csak a legfontosabb típusok és a leggyakoribb képzők kerülnének bemutatásra. Bár, mint arra már utaltam, a mondattani egyezések elsősorban tipológiai jellegűek, mégis hasznosnak látszik a legfontosabb szintaktikai vonások bemutatása, már csak azért is, hogy legalább vázlatos képet adjunk az alapnyelv szintaxisáról.

(X38.)

Ha ezt kellene szem előtt tartani, akkor bizony az egyiptológiát is be kell vonni a kutatási területbe. Az egyiptológiai szakirodalom ugyanis a középbirodalmi igeragozást

suffix-konjugációnak nevezi. Ez azt jelenti: a személyes névmás a flektáló nyelvekkel ellentétben az ige után áll. Ráadásul ezen suffixumok megfeleltethetők a magyar igei személyragokkal.

(A39.)

◆ Az uráli (finnugor) nyelvek etimológiailag közös szókincsének legteljesebb és legkorszerűbb tára az Uráli Etimológia Szótár (UEW), illetve az ennek alapján készült Uráli Etimológiai Adatbázis (UEDb). Ezek azonban a nagyközönség számára ilyen vagy olyan okból nem hozzáférhetők.

(X39.)

Pedig szükséges lenne nagyobb hatókörben vizsgálat alá vetni.

(A40.)

◆ A Zaicz Gábor által szerkesztett Etimológiai Szótár (Tinta Könyvkiadó, Budapest 2006), amelynek közérthető és szakszerű magyarázatai sokat segíthetnek a téves elméletek elleni harcban, kifejezetten a nagyközönség számára készült, azonban értelemszerűen csak azokat a finnugor etimológiákat tartalmazza és azokat a betűrendnek megfelelően szétszórva, amelyeknek van magyar tagja. Én azon gondolkodom, hogy táblázatban adnám meg a biztos uráli, finnugor és ugor etimológiákat, a két előbbi esetében azokat is, amelyeknek nincs magyar tagja. Ez a forma természetesen óhatatlanul jelentős egyszerűsítésekkel járna, amelyek azonban nem mennének a tudományosság rovására. Ugyanakkor a helytakarékos táblázatos forma növelné az anyag áttekinthetőségét, és ennek következtében meggyőző erejét is.

A táblázat tartalmazná a rekonstruált alapalakot, az alapjelentést magyarul, valamint minden rokon nyelvből egy megfelelőt. A táblázat elkészítéséhez jelentősen át kell dolgozni az UEW, illetve az UEDb anyagát. Az alapjelentést le kell fordítani magyarra, egyszerűsíteni kell a hangjelölést, és ki kell választani a közlésre kerülő rokon nyelvi szavakat.

(X40.)

Kiválglik, hogy a legtöbb ilyen szótár egy régebről meglévő kivonatolása, tehát nem tartalmaz új kutatásokat.

(A41.)

◆ (Az UEW, mint ismeretes, a magyar, a finn és az észti kivételével, nyelvjárási szavakat közöl a rokon nyelvekből, általában kettőt-hármat nyelvenként. Ezzel kapcsolatban azt is fontolgatom, hogy négy, viszonylag fejlett irodalmi nyelvvel rendelkező nyelvből – mordvin, mari, udmurt, komi – is irodalmi nyelvi adatokat közölnénk, persze latin betűs írásmóddal.) További problémát jelenthetnek az UEW-ben található alternatív alapalakok. Amennyire lehet, csökkenteni kellene ezek számát, bár teljes felszámolásuk reménytelennek tűnik. Véleményem szerint az UEW eléggé magasra tette a mércét a biztos és bizonytalan etimológiák közti határvonal meghúzásakor. Ez ugyan a tudományos megbízhatóság szempontjából feltétlenül indokolt, mégis lehetnek olyan esetek, amikor megfontolandónak látszik egyegy etimológia átminősítése bizonytalanból biztossá.

Mint az eddigiekből kitűnik, a könyvnek nem lesz külön hangtani, hangtörténeti fejezete. A toldalékok hangalakjával értelemszerűen az alaktani fejezetben foglalkozunk, a szavakban mutatkozó hangmegfeleléseket és a belőlük rekonstruálható alapnyelvi hangokat pedig a szókészleti fejezetben táblázatosan foglalnánk össze, megadva egyúttal a szabályos és szabálytalan hangmegfelelések statisztikáját is.

„A finnugor nyelvrokonság” magyar és történelem szakosok egyetemi tankönyveként is használható lenne. Persze még optimális esetben sem várhatjuk tőle a finnugor elmélet áttörését a közvéleményben, de legalább senki sem mondhatná ránk, hogy meg sem próbáltuk közelebb vinni a tudományt a nagyközönséghez.

(X41.)

Várjuk megjelenését.

(A42.)

◆ Mutatvány az uráli etimológiák táblázatos bemutatásából

Alapalak kala ala mene- néle-

Jelentés hal alsó rész, alja megy nyel

Finn kala ala mene- niele-**Észt kala ala mine- neela-**

Számi guolle vuolle manna- njiella-

Mordvin kal al – níl'e-

Mari kol ül mije- nela-

Udmurt – ul mñĩ- nñl-

Komi – ul mun- nñl-

Hanti kul Ĩl mēn- nēl-

Manysi kol jalk min- nālt-

Magyar hal al men- nyel-

Nyenyec χāl'e ŋil? miñ- nālā-

Enyec kađe iđo – noddo-

Nganaszán kole ŋilea mende- naltami?e-

Szelkup kAl Ĩl menda- –

(X42.)

Önigazoló önbeteljesülés.

(X1000.)Összegzés:

A finnugor kutatás nem bizonyította be a magyar nyelv uráli / finnugor nyelvcsaládbeli leszármazását, mint ahogy magának a finnugornak vagy uralinak mondott nyelvi közösség valamikori létezését sem. Az etimológiai szótárak (melyek gyakorlatilag döntően egymásból építkezők, tehát nem új kutatások) áttekintése után bebizonyosodott, a szavak leszármaztatása mind a finnugor tekintetében, mind a szláv jövevényesítés tekintetében messzemenően egyirányú, elfogult, ott kizárólag teljes magyar változásokat feltételez, ráadásul a 19. századi szláv és finnugor nyelvi állapothoz hasonlít, ami tudománytalan. Eme nyelvkutatás által meghatározott őstörténetkutatás és a belőle összeállított magyar őstörténet nem ad elfogadható és kielégítő magyarázatot a valós kérdésekre (genetika, vándorlás, létszamarányok, nyelvmegmaradás, nyelvi-hangi változások intenzitása (miért a magyar változott ?) a finnugor nyelvekben, mítoszok, hagyományok, viselet, életvitel stb.) Minden ez irányú ténybeállítás a görcsös ragaszkodás okán dogmaszintű, ezért tudománytalan. Valószínűsítésének mértékét inkább a kényszerű vágy, kutatási egyoldalúság, az eszmebeágyazottság, a presztízs, semmint előkerült bizonyítékok erősítik. Kétségtelen tény viszont, hogy vannak nyelvi átfedések –LAYER effektus --, amelyeket ezen tudatossággal a maguk helyén és mértékén összefüggéseikben szükséges vizslatni, kezelni, értékelni. A finnugorizmus vezérelte magyar nyelvkutatás mindmáig adós a szláv nyelvek honfoglalás kori, sőt azt megelőző hipotetikus állapotának magyar összevetésével, - arról nem is beszélve, hogy a szláv történeti nyelvészet is komoly kételyekkel küzd - mint ahogy egyéb más nyelvek adott kor beli állapotának időarányos összevetésével. Az önálló kutatási ágak, mint az antropológia, genetika, régészet, kultúrantropológia, zenekutatás stb, majd mindezeknek (már amelyeknek létezik) kísérleti ága által igazolóan identitásunk több száz év óta meghatározott irányába kell helyezni a nyelvkutatási hangsúlyt is: Belső-Ázsiába, és ténylegesen végre kell hajtani

mindazon összehasonlító elemzéseket, amelyeket eddig a finnugrizmus szabotált. A teljes magyar őstörténetet kevésbé ellentmondásos szintézissel a létezőt valóhoz közelebbi tartalommal szükségeltetik föltölteni.

Nem kis munka, de annál is inkább itt az ideje elkezdni, mert vagy 200 évnyi időtartamban holtvágányon járatódott, és kíméletlen tévelygések szövevényezték be, terepet adván legalább öt nemzedék folyamatos történelmi hazugságban tartásának.

◆ Irodalom

- Bereczki Gábor 1998: A magyar nyelv finnugor alapjai. Universitas Kiadó, Budapest.
- Csúcs Sándor 2001: Kontrasztív lexikológia: szógyakoróság a magyarban és a finnben. In: Folia Uralica Debreceniensia 8: 73-82.
- Csúcs Sándor 2004: Levél a Magyar Nemzet szerkesztőségéhez. In: Finnugor Világ 9/1: 26–29.
- Csúcs Sándor 2006: Varga Géza, A finnugor elmélet alkonya. (Ismertetés.) In: Finnugor Világ 11/2: 35–38.
- Csúcs Sándor–Honti László–Salánki Zsuzsa–Varga Judit 1991: Statistik der uralischen Lautentsprechungen. MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest.
- Hajdú Péter 1973: Bevezetés az uráli nyelvtudományba. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Honti László 2004: Mítoszok a magyar nyelv eredete körül. In: NyK 101:137–151.
- UEW = Rédei Károly (szerk.), Uralisches Etymologisches Wörterbuch I–III. Akadémiai Kiadó, Budapest 1986–1991.
- Rédei Károly 1998: Őstörténetünk kérdései. A nyelvészeti dilettantizmus kritikája. Balassi Kiadó, Budapest.
- Varga Géza 2006: A finnugor elmélet alkonya. Farkas Lőrinc Imre Kiadó.
- Végh Alpár Sándor 2004: Keletre magyar, avagy hogyan nyerjük vissza illúzióinkat. In: Magyar Nemzet, 2004. február 14.

Irodalom:

?????:A fonémarendszer változása, Bp, 200??

- A. MOLNÁR FERENC: A magyar hosszúmássalhangzó-rendszer kialakulásáról és néhány finnugor eredetű szavunk hangtani fejlődéséről, Nyelvtudományi Közlemények, 100. 198-211.
- ACÉL JÓZSEF: Szittyá görög eredetünk. T. urán Printing, 1975. Első kiadás 1926. Budapest. (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk , 2002.
- Akadémiai Értesítő, 1920
- ALINEI, MARIO: „Ősi kapocs – a magyar etruszk nyelvrokonság” Allprint, Bp, 2005.
- ARADI ÉVA: A hunok Indiában, /A heftalíták története/ , Hun-Idea, 2005.
- BABARCZY ANNA: A szavak és a nyelvi innatizmus , BME Kognitív Tudományi Központ , Bp, 2005.
- BADINY-JÓŠ FERENC előadása az 1973-as Orientalista Világkongresszuson
- BADINY-JÓŠ FERENC: Nyelvtudomány és őstörténet, Bp, 1982.
- BAKAY KORNÉL: Kik vagyunk? Honnan jöttünk ?, Szombathely, 1997.
- BALASSA ZOLTÁN: A magyar nép japán barátja
- BALASSA ZOLTÁN: A szlovák nép történelme,(DVA NÁRODY V JRDNEJ DOMOVINE)
- BARABÁSI LÁSZLÓ: Kik a székelyek? , Csíkszereda, 2000.
- BENCZIK VILMOS : JEL, HANG, ÍRÁS , Adalékok a nyelv medialitásának kérdéséhez , TREZOR KIADÓ ,Budapest, 2006
- BENKŐ LORÁND: Honfoglalás és nyelvészet, Bp. Balassi kiadó , 1997.
- BÉRCES EDIT: Egy őstörténet-kutató emlékére Czeglédy Károly pályaképe, Műhely, 1999., 92. oldal.
- BERECZKI ANDRÁS: Finnország története,
- BERZSENYI DÁNIEL; Prózai művek. 281. oldal.
- BOBULA IDA: A magyar nép eredete , Buenos Aires, 1972.
- CZEGLÉDI KATALIN: Nyelvészeti vélemény Ucsiraltu tanulmányaihoz (Mikes International, Hága, VIII.évf. 2.szám, 2008.
- CZEGLÉDI KATALIN: 2004: „Attila neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápiószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata
- CSAJÁGHY GYÖRGY: A magyar népzene keleti párhuzama, eredete, őstörténeti vonatkozások tükrében, ZMTE, MAGYAR TÖRTÉNELEM Tízezer év – ezer oldalról, 2002. 286.p.
- ENDREY ANTAL: A magyarság eredete, Melbourne, 1982.
- GÓSY MÁRIA: Hangtörténeti változások feltételezett okairól , Bp, 2005., 276-283.oldal.
- GROVER S. KRANTZ: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988
- GYÖRKÖSY ALAJOS-KAPITÁNYFY ISTVÁN-TEGYEI IMRE: Ógörög-magyar nagyszótár ,Akadémia Kiadó, Bp. 1993.

- HALLA-AHO JUSSI: Problems of Proto-Slavic Historical Nominal Morphology On the Basis of Old Church Slavic , Helsinki, 2006.
- HARDING, ROSALIND M. - SOKAL, ROBERT R.: Classification of the European language families by genetic distance, Proc. Nati. Acad. Sci. USA, Vol. 85, pp. 9370-9372, December 1988, Population Biology
- HEGEDŰS JÓZSEF: Rendhagyó magyar nyelvhasználat-történet, Magyar Nyelv, 1998.
- HENKEY GYULA: AZ EMBERTAN ÉS A MAGYAR NÉP SZÁRMAZÁSA , A ZÜRICHI MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET KIADVÁNYA , BUDAPEST-ZÜRICH 1997)
- HETESI ZSOLT: Metafizika modern fizika kapcsolata, Bp, 2002.
- HONTI LÁSZLÓ: Hol és milyen uráli/finnugor „ősnyelvet” beszéltek távoli eleink? (Hipotézisek és téveszmék az uráli nyelvtudományban), Akadémiai székfoglaló, 1999.
- HONTI LÁSZLÓ: Mítoszok a magyar nyelv eredete körül. Nyelvt. Közl. 101:137–151. 2004.
- HUSZÁR ÁGNES: Nyelvhalál, Iskolakultúra 2004/8)
- KACZIBA ÁGNES: A szerb nyelv, Bp, 2005.
- KÁLMÁN LÁSZLÓ – NÁDASDY ÁDÁM: HAJNALI HÁROMPERCESEK A NYELVRŐL , Internet, 2007., 144. oldal.)
- KÁNNAI ZOLTÁN: A jászok nyelvéről, Bp, 2006.
- KÁNNAI ZOLTÁN: A szkítáktól a székelyekig és magyarokig, Madocsa, 2000.
- KÁNNAI ZOLTÁN: Néhány szó a kazárokról, Bp, 2006.,
- KARÁCSONY SÁNDOR: A magyar észjárás (2.jav.kiadás, Magvető, 1985.)
- KENESEI ISTVÁN (Szerk.): A nyelv és a nyelvek, Akadémiai, 2001.
- KERTÉSZ ISTVÁN: Az ősközösség kora és az ókori-keleti társadalmak, Bp, 1990.
- KIRK, G.S.: A mítosz, Holnap Kiadó, 1993.
- KLIMA LÁSZLÓ: A finnugor nyelvrokonság kutatástörténete, Bp, 2000.
- KLIMA LÁSZLÓ: Az uráli őshaza kutatásának története, Bp, 2000.
- KLIMA LÁSZLÓ: Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában, 2002.
- KODÁLY ZOLTÁN: A magyar népzene, Zeneműkiadó, Bp, 1952,
- KOLLÁR LAJOS: Adalékok Varga Csaba írásához, 2007.
- KRONSTEIN GÁBOR: A hunokról - tudományosan, Örökség, 1995.
- KÜRTI BÉLA: Gondolatok az avarokról és az avar továbbélésről, Korunk, 2004.
- LIGETI LAJOS: "Az ázsiai hunok" Németh Gyula: "Atilla és hunjai" szerkesztésében, 40. old.
- MAKKAY JÁNOS: A székelyek, Bp, 2005.
- MAKKAY JÁNOS: Saecula Avarorum – Avar századok, Bp, 2005.
- MAKKAY JÁNOS: Sicula Hungarica – Az ősidők kezdetétől magyarok, Bp, 2009.
- MARÁCZ LÁSZLÓ: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.
- MARÁCZ LÁSZLÓ – MONTVAI ATTILA: A jelenkori magyar nyelv szóképzési fogalmi és jelentéstani szerkezetének numerikus elemzése, Amsterdam, 2008.
- MARÁCZ LÁSZLÓ: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.
- MÁRAI SÁNDOR: Füves Könyv , Bp, 1943, (1998.)
- MARCANTONIO, ANGELA: Történelmi nyelvészet és a finnek eredete, Hun-Idea, 2004.
- MARCANTONIO, ANGELA: A történelmi nyelvészet és a magyar nyelv eredete, Hun-Idea, 2006.
- MARCANTONIO, ANGELA (Roma) - PIRJO NUMMENHAHO (Napoli), MICHELA SALVAGNI (Roma) THE "UGRIC-TURKIC BATTLE": A CRITICAL REVIEW)
- MARTINKÓ ANDRÁS: A szó jelentése, Lazi Kiadó, Bp, 2001.
- MATICSÁK SÁNDOR: Vándorló napok - A hét napjainak elnevezése az európai nyelvekben , Debrecen, 2006.
- NAGY GÉZA: A szkíták nemzetisége 3. rész, Budapest, 1895.
- NÉMÄTI KÁLMÁN: Árpád népének hét törzse hún volt, Bp, 1908.
- NETHEM, JOHN: A magyar rovás és a szkíta írás kapcsolata, Manchester, 2008.
- NETHEM, JOHN: Elfeledett múlt, Manchester, 2004.
- NYIRKOS ISTVÁN: Az inetimologikus magánhangzók a magyarban, Debrecen, 1993.
- OBRUSÁNSZKY BORBÁLA: A régi magyar gyógyítás nyelvvezete, Mikes International, IX/1., 2009.
- OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Átértékeli a gepidák történelmét, Mikes International, IX/2., 2009.
- OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Vajda és bojla , Mikes International, Hága, 2008. VIII.évf.4. Szám 54-62.old.)
- OLAJOS TERÉZ: Az avar továbbélés kérdéséről A 9. SZÁZADI AVAR TÖRTÉNELEM GÖRÖG ÉS LATIN NYE LVŰ FORRÁSAI, Bp, 2001.
- OSSERVATORIO LETTERARIO Ferrara e l'Altrove ANNO XI - NN. 57/58 LU.-AGO./SETT.-OTT. 2007)
- PADÁNYI VIKTOR: „ Azoknak az emlékére, akiket a finn-ugor nyelvészek letorkoltak”
- PADÁNYI VIKTOR: Dentu-Magyarica, Bp, 2004.
- PEI, MARIO: Szabálytalan nyelvtörténet (Gondolat, Bp, 1966.)
- PETE ISTVÁN: Korunk nyelvtudományának történelmi háttere és jellemzői, A nyelvtudomány műhelyéből, 186-195.p.
- RADICS GÉZA: Eredetünk és Őshazánk , 2002.
- RÁCZ ANITA: A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata , Debrecen, 2005.
- RÉDEI KÁROLY (szerk.): Uralisches Etymologisches Wörterbuch I-III., (UEW) Akadémiai Kiadó, Budapest 1986–1991.
- RÓNA-TAS ANDRÁS: Nép és nyelv: a magyarság kialakulása, Bp, 1999.
- RUHLEN, M.: The Origin of Language. John Wiley and Sons., New York , 1994.
- SÁRA PÉTER: Ősi szavaink nyomában iráni és turáni tájakon, Püski, 1999.
- SZILÁGYI N. SÁNDOR: A szent mókus, avagy a módszer buktatói, 2005.
- TAMBETS, KRISTIINA – ROOTSI, SIIRI – KIVISILD, TOOMAS: The Western and Eastern Roots of the Saami—the Story of Genetic “Outliers” Told by Mitochondrial DNA and Y Chromosomes, 2004., Am. J. Hum. Genet. 74:661–682,
- TÁBORI LÁSZLÓ: Az alig ismert ókori világbirodalom Pártia 2. rész, Bp, 2002.
- TÓTH ALFRÉD: Is the Turanian language family a phantom? (Mikes International The Hague, Holland ,2007) illetve „Etymological Dictionary of Hungarian (EDH)”, (Mikes International The Hague, Holland ,2007.
- VÁMBÉRY ÁRMIN: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895.
- VARGA CSABA: A magyar nyelv eredete , Őkotáj, 33–34. sz. 2004. 28–44. o.
- VARGA CSABA: Egy ókori magyar tájnyelv, Bp, 2008.
- VÁSÁRY ISTVÁN: Az ázsiai hunok, História, 2004/08

VÉGVÁRI JÓZSEF: „A magyar mondat védelmében”
 ZAICZ GÁBOR: Etimológiai Szótár, Tinta, Bp, 2006.
 ZAJTI FERENC: Kapcsolataink Indiával, Bp, 1929.,
 ZOLTÁN ANDRÁS: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.
 ZSUFFA SÁNDOR: A magyarországi szumír probléma állása különböző korokban, Kárpátia, 2004.

Időrendi:

- 1850 BERZSENYI DÁNIEL; Prózai művek. 281. oldal.
 1895 NAGY GÉZA: A szkíták nemzetisége 3. rész, Budapest, 1895.
 1895 VÁMBÉRY ÁRMIN: A magyarság keletkezése és gyarapodása, Franklin-Bp, 1895.
 1908 NÉMÄTI KÁLMÁN: Árpád népének hét törzse hún volt, Bp, 1908.
 1920 Akadémiai Értesítő, 1920
 1929 ZAJTI FERENC: Kapcsolataink Indiával, Bp, 1929.,
 1943 MÁRAI SÁNDOR: Füves Könyv, Bp, 1943, (1998.)
 1952 KODÁLY ZOLTÁN: A magyar népzene, Zeneműkiadó, Bp, 1952,
 1964 LIGETI LAJOS: "Az ázsiai hunok" Németh Gyula: "Atilla és hunjai" szerkesztésében, 40. old.
 1966 PEI, MARIO: Szabálytalan nyelvtörténet, Gondolat, Bp, 1966.
 1966 ZSUFFA SÁNDOR: A magyarországi szumír probléma állása különböző korokban, Kárpátia, 2004.
 1972 BOBULA IDA: A magyar nép eredete, Buenos Aires, 1972.
 1973 BADINY-JÓS FERENC előadása az 1973-as Orientalista Világkongresszuson
 1982 BADINY-JÓS FERENC: Nyelvtudomány és őstörténet, Bp, 1982.
 1982. ENDREY ANTAL: A magyarság eredete, Melbourne, 1982.
 1985 KARÁCSONY SÁNDOR: A magyar észjárás (2.jav.kiadás, Magvető, 1985.)
 1988 GROVER S. KRANTZ: Az európai nyelvek földrajzi kialakulása, Ősi Örökségünk Alapítvány Budapest, 2000. Origin: Geographical Development of European Languages Peter Lang Publishing Inc. New York 1988
 1988 HARDING, ROSALIND M. - SOKAL, ROBERT R.: Classification of the European language families by genetic distance, Proc. Natl. Acad. Sci. USA, Vol. 85, pp. 9370-9372, December 1988, Population Biology
 1990 KERTÉSZ ISTVÁN: Az ősközösség kora és az ókori-keleti társadalmak, Bp, 1990.
 1991 RÉDEI KÁROLY (szerk.): Uralisches Etymologisches Wörterbuch I–III., (UEW) Akadémiai Kiadó, Budapest 1986–1991.
 1993. GYÖRKÖSY ALAJOS-KAPITÁNY ISTVÁN-TEGYEI IMRE: Ógörög-magyar nagyszótár, Akadémia Kiadó, Bp. 1993.
 1993. KIRK, G.S.: A mítosz, Holnap Kiadó, 1993.
 1993 NYIRKOS ISTVÁN: Az inetimologikus magánhangzók a magyarban, Debrecen, 1993.
 1994 RUHLEN, M.: The Origin of Language. John Wiley and Sons., New York, 1994.
 1995 KRONSTEIN GÁBOR: A hunokról - tudományosan, Örökség, 1995.
 1996 ZOLTÁN ANDRÁS: A magyar-szláv érintkezések kezdetei és fázisai, Megjelent: Életünk 1996/6–7, 634–648.
 1997 BENKŐ LORÁND: Honfoglalás és nyelvészet, Bp. Balassi kiadó, 1997.
 1997 BAKAY KORNÉL: Kik vagyunk? Honnan jöttünk?, Szombathely, 1997.
 1997 HENKEY GYULA: AZ EMBERTAN ÉS A MAGYAR NÉP SZÁRMAZÁSA, A ZÜRICHI MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET KIADVÁNYA, BUDAPEST-ZÜRICH 1997)
 1998 HEGEDŰS JÓZSEF: Rendhagyó magyar nyelvhasználat-történet, Magyar Nyelv, 1998.
 1998 MARÁCZ LÁSZLÓ: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból, 1998.
 1998 A nyelv és az agy, 230.p
 1998 A. MOLNÁR FERENC: A magyar hosszúmassalhangzó-rendszer kialakulásáról és néhány finnugor eredetű szavunk hangtani fejlődéséről, Nyelvtudományi Közlemények, 100. 198-211.
 1999 BÉRCES EDIT: Egy őstörténet-kutató emlékére Czeglédi Károly pályaképe, Műhely, 1999., 92. oldal.
 1999. HONTI LÁSZLÓ: Hol és milyen uráli/finnugor „ősnyelvet” beszéltek távoli eleink? (Hipotézisek és téveszmék az uráli nyelvtudományban), Akadémiai székfoglaló, 1999.
 1999. RÓNA-TAS ANDRÁS: Nép és nyelv: a magyarság kialakulása, Bp, 1999.
 1999 SÁRA PÉTER: Ősi szavaink nyomában iráni és turáni tájakon, Püski, 1999.
 2000 BARABÁSI LÁSZLÓ: Kik a székelyek?, Csíkszereda, 2000.
 2000 KÁNNAI ZOLTÁN: A szkítáktól a székelyekig és magyarokig, Madocsa, 2000.
 2000 KLIMA LÁSZLÓ: A finnugor nyelvrokonság kutatástörténete, Bp, 2000.
 2000 KLIMA LÁSZLÓ: Az uráli őshaza kutatásának története, Bp, 2000.
 2001 BERECZKI ANDRÁS: Finnország története,
 2001 KENESEI ISTVÁN (Szerk.): A nyelv és a nyelvek, Akadémiai, 2001.
 2001 MARTINKÓ ANDRÁS: A szó jelentése, Lazi Kiadó, Bp, 2001.
 2001 OLAJOS TERÉZ: Az avar továbbélés kérdéséről A 9. SZÁZADI AVAR TÖRTÉNELEM GÖRÖG ÉS LATIN NYELVŰ FORRÁSAI, Bp, 2001.
 2001 PETE ISTVÁN: Korunk nyelvtudományának történeti háttere és jellemzői, A nyelvtudomány műhelyéből, 186-195.p.
 2002 CSAJÁGHY GYÖRGY: A magyar népzene keleti párhuzama, eredete, őstörténeti vonatkozások tükrében, ZMTE, MAGYAR 200 TÖRTÉNELEM Tízezer év – ezer oldalról, 2002. 286.p.
 2002 HETESI ZSOLT: Metafizika modern fizika kapcsolata, Bp, 2002.
 2002 KLIMA LÁSZLÓ: Finnugorok és indoeurópaiak a magyar finnugrisztikában, 2002.
 2002 RADICS GÉZA: Eredetünk és Őshazánk, 2002.
 2002 TÁBORI LÁSZLÓ: Az alig ismert ókori világbirodalom Pártia 2. rész, Bp, 2002.

- 2002 ?????: A fonémarendszer változása, Bp, 200??
- 2002 ACÉL JÓZSEF: Szittyá görög eredetünk. T urán Printing, 1975. Első kiadás 1926. Budapest. (Radics Géza: Eredetünk és Őshazánk ,2002.
- 2003 VÉGVÁRI JÓZSEF: „A magyar mondat védelmében”
- 2004 BALASSA ZOLTÁN: A magyar nép japán barátja
- 2004 BALASSA ZOLTÁN: A szlovák nép történelme,(DVA NÁRODY V JRDNEJ DOMOVINE)
- 2004 CZEGLÉDI KATALIN: 2004: „Attila neve és a földrajzi nevek” című 2004. május 21-én Tápíószelén a Blaskovics Napokon megtartott előadás írásban megszerkesztett változata
- 2004 HONTI LÁSZLÓ: Mítoszok a magyar nyelv eredete körül. Nyelvt. Közl. 101:137–151. 2004.
- 2004 HUSZÁR ÁGNES: Nyelvhálál, Iskolakultúra 2004/8)
- 2004 KÚRTI BÉLA: Gondolatok az avarokról és az avar továbbélésről, Korunk, 2004.
- 2004 MARÁCZ LÁSZLÓ: A kétszer kakszi igazsága, Válasz Rédei Károlynak, Amsterdam, 2004.
- 2004 MARCANTONIO, ANGELA (Roma) - PIRJO NUMMENHAHO (Napoli),MICHELA SALVAGNI (Roma) THE "UGRIC-TURKIC BATTLE": A CRITICAL REVIEW)
- 2004 MARCANTONIO, ANGELA: Történelmi nyelvészet és a finnek eredete,2004.
- 2004 NETHEM, JOHN: Elfeledett múlt, Manchester, 2004.
- 2004 PADÁNYI VIKTOR: „Azoknak az emlékére, akiket a finn-ugor nyelvészek letorkoltak”
- 2004 PADÁNYI VIKTOR: Dentu-Magyarica, Bp, 2004.
- 2004 TAMBETS, KRISTIINA – ROOTSI, SIIRI – KIVISILD, TOOMAS: The Western and Eastern Roots of the Saami—the Story of Genetic “Outliers” Told by Mitochondrial DNA and Y Chromosomes, 2004., Am. J. Hum. Genet. 74:661–682,
- 2004 VARGA CSABA: A magyar nyelv eredete , Őkotáj, 33–34. sz. 2004. 28–44. o.
- 2004 VÁSÁRY ISTVÁN: Az ázsiai hunok, História, 2004/08
- 2005 ALINEI, MARIO: „Ősi kapocs – a magyar etruszk nyelvrokonság” Allprint, Bp, 2005.
- 2005 ARADI ÉVA: A hunok Indiában, /A heftalíták története/, Hun-Idea, 2005.
- 2005 BABARCZY ANNA: A szavak és a nyelvi innátizmus , BME Kognitív Tudományi Központ , Bp, 2005.
- 2005 GÓSY MÁRIA: Hangtörténeti változások feltételezett okairól , Bp, 2005., 276-283.oldal.
- 2005 KACZIBA ÁGNES: A szerb nyelv, Bp, 2005.
2005. MAKKAY JÁNOS: A székelyek, Bp, 2005.
2005. MAKKAY JÁNOS: Saecula Avarorum – Avar századok, Bp, 2005.
- 2005 SZILÁGYI N. SÁNDOR: A szent mókus, avagy a módszer buktatói, 2005.
- 2005 RÁCZ ANITA: A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata , Debrecen, 2005.
- 2006 BENCZIK VILMOS : JEL, HANG, ÍRÁS , Adalékok a nyelv medialitásának kérdéséhez , TREZOR KIADÓ ,Budapest, 2006
- 2006 HALLA-AHO JUSSI: Problems of Proto-Slavic Historical Nominal Morphology On the Basis of Old Church Slavic , Helsinki, 2006.
- 2006 KÁNNAI ZOLTÁN: A jászok nyelvéről, Bp, 2006.
- 2006 KÁNNAI ZOLTÁN: Néhány szó a kazárokról, Bp, 2006.,
- 2006 MARCANTONIO, ANGELA: A történeti nyelvészet és a magyar nyelv eredete, Hun-Idea, 2006.
- 2006 MATICSÁK SÁNDOR: Vándorló napok - A hét napjainak elnevezése az európai nyelvekben , Debrecen, 2006.
- 2006 ZAICZ GÁBOR: Etimológiai Szótár, Tinta, Bp, 2006.
- 2007 KÁLMÁN LÁSZLÓ – NÁDASDY ÁDÁM: HAJNALI HÁROMPERCESEK A NYELVRŐL , Internet, 2007., 144. oldal.
2007. KOLLÁR LAJOS: Adalékok Varga Csaba írásához, 2007.
- 2007 OSSERVATORIO LETTERARIO Ferrara e l’Altrove ANNO XI - NN. 57/58 LU.-AGO./SETT.-OTT. 2007)
- 2007 TÓTH ALFRÉD: Is the Turanian language family a phantom?” (Mikes International The Hague, Holland ,2007) illetve „Etymological Dictionary of Hungarian (EDH), (Mikes International The Hague, Holland ,2007.
- 2008 CZEGLÉDI KATALIN: Nyelvészeti vélemény Ucsiraltu tanulmányaihoz (Mikes International, Hága, VIII.évf. 2.szám, 2008.
- 2008 MARÁCZ LÁSZLÓ – MONTVAI ATTILA: A jelenkori magyar nyelv szókészleteti fogalmi és jelentéstani szerkezetének numerikus elemzése, Amsterdam, 2008.
2008. NETHEM, JOHN: A magyar rovás és a szkíta írás kapcsolata, Manchester, 2008.
- 2008 OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Vajda és bojla , Mikes International, Hága, 2008. VIII.évf.4. Szám 54-62.old.
2008. VARGA CSABA: Egy ókori magyar tájnyelv, Bp, 2008.
2009. MAKKAY JÁNOS: Siculica Hungarica – Az ősidők kezdeteitől magyarok, Bp, 2009.
2009. OBRUSÁNSZKY BORBÁLA: A régi magyar gyógyítás nyelvezete, Mikes International, IX/1., 2009.
2009. OBRUSÁNSZKY BORBÁLA : Átértékeli a gepidák történelmét, Mikes International, IX/2., 2009.

Szerző vonatkozó elemző sorozata:

- Rédei, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Csúcs, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Honti, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Keresztes, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Róna-Tas, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.
- Hontimítoszok, és ami mögötte van..., Szombathely-Manchester, 2009.

JN-V-02-02 – 2009.08.03.